

Slniečko 3

ROČNÍK 19. (41.)

NOVEMBER 1986

3 Kčs

Rozprávka pre šťastie JÁN ULÍČIANSKY Každý človek hľadá svoje šťastie. Ale iba málokto vie, kde ho má hľadať.

Všetko sa začalo tým, že starý otec vzal Kuba do mesta na nákupy, ale nemali na nič šťastie. Čo chceli, to v obchode nemali. A čo nechceli, toho bolo nadostač!

ILUSTROVALA TATIANA ŽITŇANOVÁ

Vyšli teda z obchodu a kráčali po širokom chodníku. Vedľa nich sa ponáhľali ľudia. Išli z práce do práce, z obchodu do obchodu.

„Kto nehrá, nevyhrá!“

„Kúpte! Kúpte!“

„Ďah už vo štvrtok!“

Takto vyvolával pán v slamenom klobúku pod bránou veľkého domu. Sedel za malým stolíkom. Na stolíku ležali žreby pekne jeden vedľa druhého.

„Kúpte si žreb, kúpte!“ volal ten pán na starého otca, keď išli s Kubkom okolo.

„No dobre, kúpime si aspoň žreb, keď sme na nič nemali šťastie,“ povedal starý otec.

„Si to naozaj ty?“ prekvapil sa pán v slamenom klobúku.

„Si to naozaj ty?“ prekvapil sa aj starý otec.

„Som to naozaj ja!“ prisvedčil ten pán.

„Som to naozaj ja!“ prisvedčil aj starý otec.

Boli to naozaj oni, starí kamaráti, čo sa nevideli, ani sa nepamätali odkedy, a bolo to šťastie, že sa takto po rokoch stretli.

Kubo stál bokom a díval sa na to stretnutie.

„No vyber si!“ usmieval sa na Kuba pán v slamenom klobúku a ukázal rukou na stolík.

Kubo si všimol veľkú podkovu, čo ležala na žreboch, aby ich vietor neodfúkol.

„A načo je tá podkova?“ spýtal sa.

„Pre šťastie,“ odpovedal pán v klobúku.

Kubo sa pozrel na starého otca.

Ten prikývol. Kubo teda vytiahol spod podkovy jeden farebný papierik a podal ho starému otcovi.

„Číslo sa končí sedmičkou. Sedmička nám prinesie šťastie!“

Starý otec bol spokojný, že Kubko vytiahol taký dobrý žreb.

Rozlúčil sa so starým priateľom a pobrali sa domov.

Doma dali žreb pod sklo písacieho stola. Prišiel štvrtok večer.

Starý otec na žreb už dávno zabudol, ale Kubovi ten papierik nežišiel z mysle.

„A kedy už budeme mať šťastie?“ opýtal sa odrazu.

„Aké šťastie?“ nechápal starý otec.

„To zo žrebu!“ pripomenul mu Kubo.

Starý otec len hodil rukou. Žreb kúpili iba kvôli starému priateľovi, aby mu urobili radosť.

„A prečo nosí sedmička šťastie?“ vyzvedal Kubo ďalej.

„Lebo je to šťastné číslo.“

„A podkova?“

„Aj tá je pre šťastie!“

Starý otec bol už z Kubových otázok celý nešťastný. Vzal knihu a začal mu čítať tisíc rozprávok...

„Vysoko nad mestom, na vysokom stípe stála socha Šťastného princa...“

Kubko počúval a premýšľal.

„V tých časoch nepamätných lietal svetom drak Šťastiak a všade šťastie roznášal...“

V každej rozprávke sa rozprávalo o šťastí. Lenže čo je šťastie?

Kubo premýšľal a obchádzal okolo písacieho stroja.

Pod sklom ležal žreb, ktorý im mal to šťastie priniesť.

„A kde je naše šťastie?“ vyhrklo z Kuba.

„Hľadaj si ho!“ povedal starý otec. Bol už unavený z čítania a chcelo sa mu spať.

Kubo sa rozhladol po izbe.

Kde hľadať šťastie?

Na písacom stole nebolo nič.

A v posteli?

Tam ostalo prázdne miesto po Kubovi.

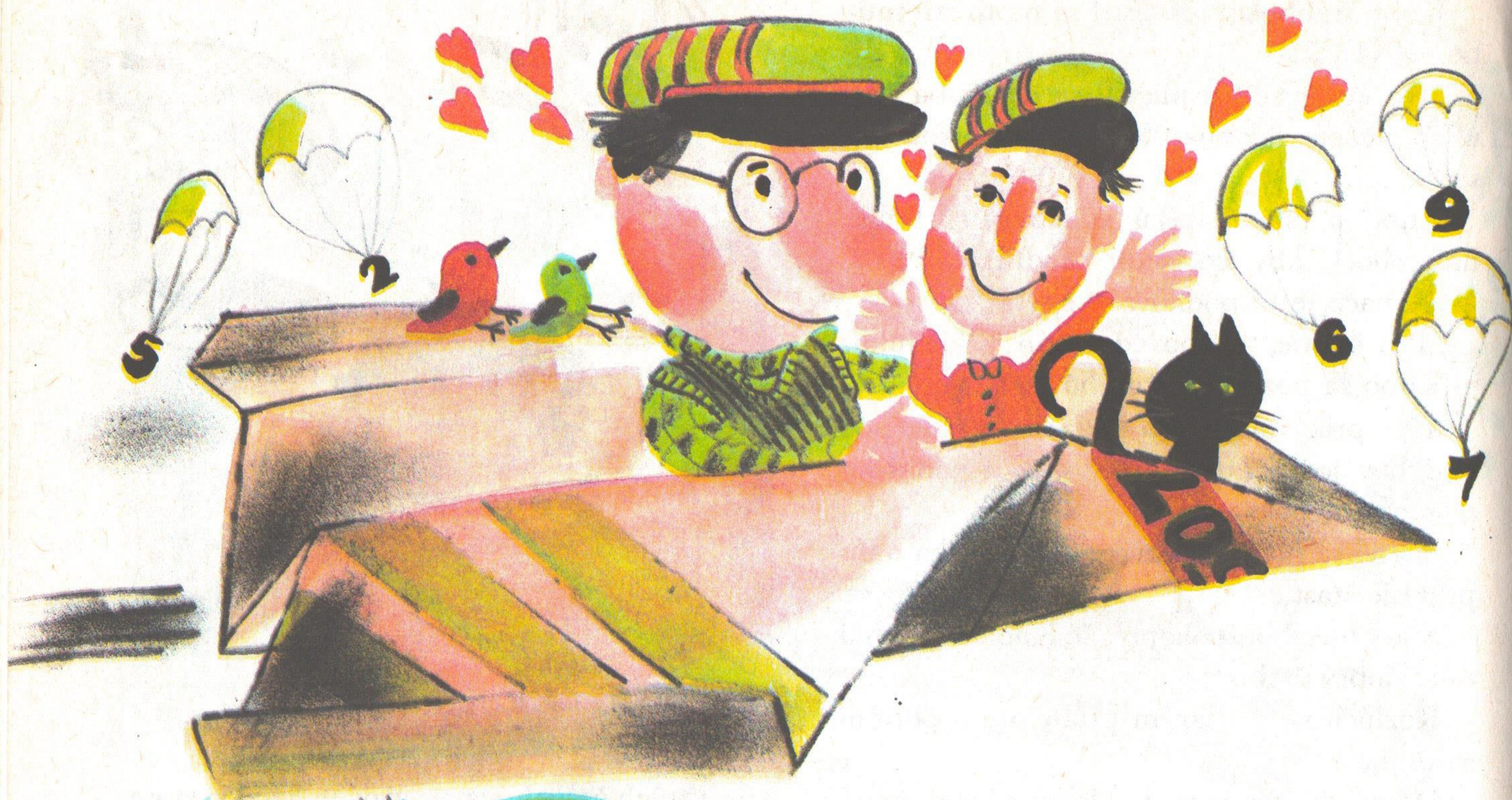
V skrini?

Tam bolo plno šiat, svetrov a kabátov.

Nie... Čo by robilo šťastie v skrini?

Kubo sa odšúchal do kuchyne.

A čo keď je šťastie v chladničke, aby sa nepokazilo?

Kubo ju otvoril.
 Malé svetielko ožiarilo maslo, dve pivá,
 štyri vajíčka a syr.
 V chladničke šťastie nemôže byť!
 Kubo hľadal ďalej.
 Vrátil sa do izby. Na skrinke stálo hlinené
 prasiatko. Vzal ho do rúk. Prižmúril oko
 a díval sa doň. Úzkou škárou však nebolo nič
 vidieť.
 Štrng-brng-cink!
 Štrng-brng-cink!

Štrng-brng-cink!
 Štrngali v hlinenom prasiatku peniažky,
 ktoré Kubko dostal od starého otca.
 Kubo bol vždy šťastný, keď mu dal starý
 otec korunu, aby ju hodil do prasiatka.
 Ale teraz v ňom nijaké šťastie nevidel.
 Vrátil sa k stolu a pritlačil nos na sklo.
 Žreb tam nebol!
 Kubo utekal k starému otcovi.
 Spal v kresle a tvár mal prikrytú novinami.
 „Starý otec! Starý otec! Žreb je preč!“
 budil Kubo starkého.
 Starý otec sa prebral, zložil noviny a uká-
 zal mu žreb.
 „Nič sme nevyhrali, v novinách to píšú!“
 povedal a poskladal žreb tak, že z neho bola
 tá najmenšia a najkrajšia papierová lastovič-
 ka na svete.
 „A naše šťastie?“ nechápal Kubko.
 „Ty si moje šťastie!“ povedal starý otec.
 A mal pravdu.

November

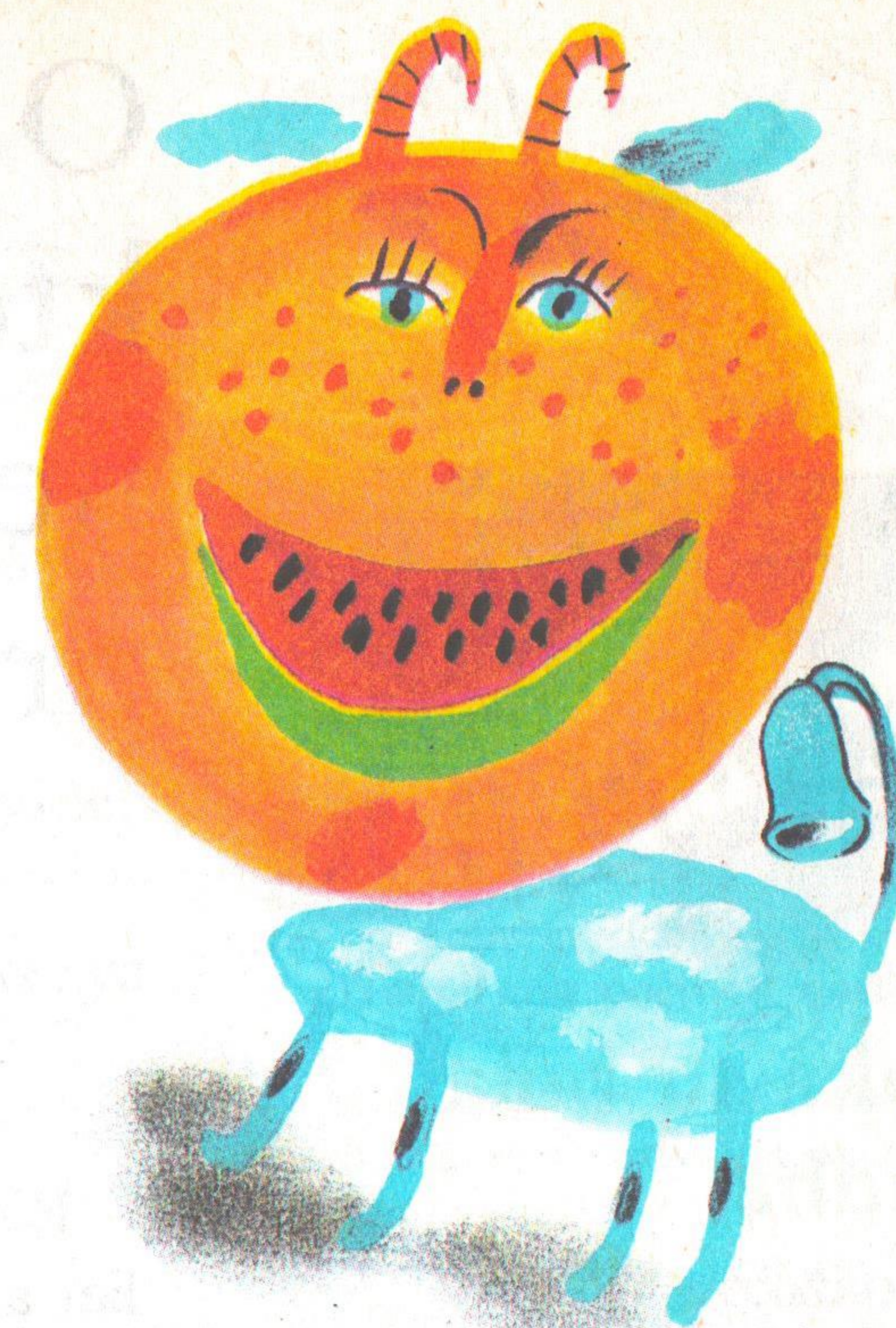
JÁN ŠIMONVIČ

Hlad sa túla vôkol hory.
 Každý strom sa s vetrom borí.
 Les sa vyprázdňuje, redne,
 raz krok za mraky, raz pred ne.

Vietor drápmi čechrá lesy.
 Dakde v rokliach podrieme si.

Zlatom lístie strže vrúbi.
 Ránom zaznie hlahol trúby.
 Biely svit sa bukmi šmýka.

Dnes má lanka záletníka.

Ako chutí slnko

ŠTEFAN MORAVČÍK

Dám ti jednu otázku.

To sa vyšlo slnko pásť
 na zelenú roľu?
 Po pavúčom povrázku
 spustilo sa dolu?

Vyskúšaj ho, dočiahneš?
 Už je zrelé.
 Chutí?
 Jeho zrnká naliate
 v ústach pukajú ti.

Taká to bola hudba

V. KORŽIKOV

Odvtedy prešlo už pekných pár rôčikov, ale dodnes si dobre pamätám, ako rád som sa vo voľných chvíľach prechádzal po vysokom vladivostockom nábreží a zhora sa pozeral na nekonečnú fialovú vodnú hladinu a blízke ostrovy. Vo vzduchu sa ozývalo škriekanie čajok a na horizonte sa pomaly plavili lode, každá iným smerom. Nad nimi plávali ľahučké belasé obláčiky. Vietor ich hnal raz na jednu, raz na druhú stranu.

V jeden marcový deň som znovu prišiel na nábrežie. Z reproduktora nad prístaviskom zaznievala clivá hudba. Jej zvuky sa drali niekam dopredu, chvíľami tichli, akoby nad niečím premýšľali, potom sa znova rozbehli.

Zišiel som k vode. Na celej pláži nebolo nikoho okrem zavalitého starca. Ruky mal založené za hlavou a opaľoval sa. Videl som ho už aj predtým. Býval taký opálený, že vynikal dokonca aj medzi mládenkami. Teraz

O koze, ktorá nevravela pravdu

EVA SZELBURGOVÁ-ZAREMBINOVÁ

Bol raz jeden dedko a ten žil sedemdesiatsedem liet a sedemdesiatsedem zím. Len to skúste porátať na prstoch a uvidíte, ako je to veľa.

Ten dedko mal kozu.

A tá koza dobre jedla, dobre pila. Nuž si zjednal dedko parobka, aby mu tú kozu pásol.

Parobok vyhŕnal kozu na pašu. Večer sa potom dedko pýta kozy:

„Kozá moja, kozá milá,
čo si jedla, čo si pila?“

A koza odpovedá:

„Nič som nejedla, gazdíčko! Prebehla som cez záhradu,
Nič som nepila, gazdíčko! namočila v mláke bradu.
Prebehla som tri záhradky, Nič som nejedla, gazdíčko!
odšklbla si lístok z hriadky. Nič som nepila, gazdíčko.“

Nahneval sa dedko na parobka, že mu kozu tak zle pásol. Vytiahol zo záhrena groš a takto mu povedal:

„Tu máš výplatu a heš!
Na kraj sveta si s ňou bež!“

A dedko vyhŕnal parobka z domu.

Na druhý deň prikázal dedko babke, aby kozu napásla.

Uviazala babka kozu na retiazku a šla s ňou na pastvu.

Nebolo ich do samého večera.

Podvečer vyšiel dedko na cestičku. Keď uvidel kozu, pýta sa jej:

„Kozá moja, kozá milá,
čo si jedla, čo si pila?“

A koza mu na to:

„Nič som nejedla, gazdíčko! Prebehla som cez záhradu,
Nič som nepila, gazdíčko! namočila v mláke bradu.
Prebehla som tri záhradky, Nič som nejedla, gazdíčko!
odšklbla si lístok z hriadky. Nič som nepila, gazdíčko!“

Nahneval sa dedko na babku, že kozu tak zle napásla, ale babka sa dušovala: „Pol lúky vypásla,

však bol marec, v zálive plávali ľadové kryhy, on však nastavil vetru hrud' a počúval hudbu.

Prisadol som si k nemu a ukázal na oblaky: „Akoby tancovali podľa hudby.“

Sklonil hlavu, priložil si prst k ústam a zašepkal: „Počúvajme chvíľku!“

Keď zvuky stíchli a bolo počuť iba husle, akoby si na niečo spomenul, povedal:

„Túto melódiu mal rád Vladimír Iljič.“

Spýtavo som sa naňho pozrel. Povedal to tak samozrejme, akoby bol Lenina videl.

„Naučil ma počúvať hudbu,“ dodal.

Melódia akoby zanikla vo výškach, starec si vzdychol a zahľadel sa do diaľky:

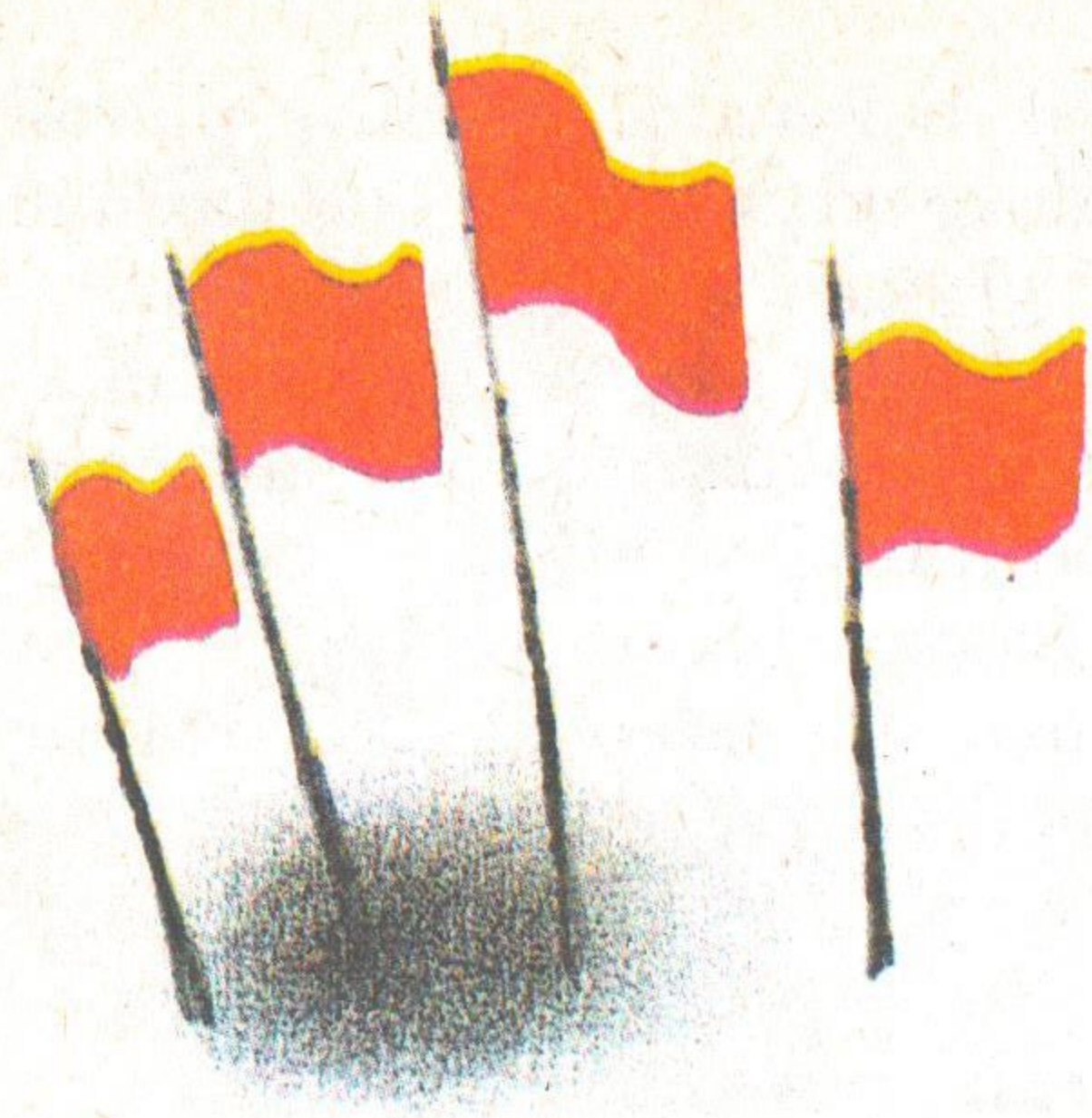
„V tých časoch som bol ešte mladým námorníckom z Kronštadt. V hudbe som sa veľmi nevyznal. Keď vypukla revolúcia, ponáhľali sme sa do Smolného, aby sme sa dozvedeli, kam ísť bojovať. V paláci bolo plno huku a kriku, každý sa niekam ponáhľal, rinčali zbrane. Chceli sme sa dozvedieť, kadiaľ máme ísť, ale vtom nás poprosili, aby sme pomohli preniesť klavír z jedného miesta na druhé. Navdihli sme ho dosť nešikovne: pritlačili sme pritom jednému vojakovi nohu. Vojak sa s hnevom zahnal na klavír.

Vtom sa ozval hlas:

„Súdruh, súdruh! Prečo to robíte?“ Obzreli sme sa. Vedľa nás stál človek: územčistý, v rozopnutom kabáte.

„A čo má byť?“ odvrkol vojak. „Hádam vám len nie je ľúto buržujскеj hudby?“

„Prečo buržujскеj?“ namietol človek a pokračoval: „Prečo práve buržujскеj?“ Pozrel sa na ostatných. „Veď môžeme si tu zahrať napríklad toto!“ Otvoril klavír a jednou rukou rezko pre-

behol po klávesoch a my sme hneď spoznali: Vichry nepriateľské vejú nad nami. „Môžeme si zahrať aj toto,“ povedal a spustil: „Povstaň, kliatbou poznačný.“

„Poznáte to?“ opýtal sa, keď zbadal naše prekvapenie.

Vymenili sme si pohľady a Vladimír Iljič, bol to totiž on, povedal:

„Hudbu treba milovať, počúvať ju a chrániť.“

Kývol nám a ponáhlal sa ďalej. Hneď, ako sme postavili klavír na miesto, odvelili nás a už aj sme bežali k Zimnému, potom do Cárského Sela, kde to už vrelo!“ Starec kývol rukou. „Doslava vrelo! Pancierové vlaky, delá, obyčajné vagóny — ku Kostornej, k Perekopu, až celkom k Tichému oceánu... Taká to bola hudba!“

Starec sa oprel o lavičku a zjazvenou rukou si prešiel po vlasoch:

„Odvtedy už prešlo veľa času, prehrmelo mnoho búrok, prešiel kus života, ale aj tak si všetko pamätám,“ a otočil sa k reproduktoru: „Nože počúvajme!“

Hudba mohutnela, zvuky silneli, útočili — lode na horizonte sa ponáhľali a nad nimi leteli oblaky. Letel sám čas, akoby volal do boja, biť sa s búrkami, pracovať a žiť.

Taká to bola hudba.

Prel. BRANISLAV CHOVAN

pol rieky vypila a po ceste domov obhrýzla päť stromov.“

Dedko sa zahútal a viac už nepovedal nič.

Na druhý deň zavčas ráno preobliekol sa na nepoznanie. Navliekol si starý kožuch srstou navrch, nasadil si starú čiapku až na oči, tvár začiernil sadzou a pobral sa ku koze.

Koza ho nespoznala.

Dedko uviazal kozu na retiazku a tak ju vedie na pašu.

Sotva prišli na lúku, koza sa hneď a zaraz pustila do trávy. Je a je, hlce a hlce, dobreže sa nezadusí.

Len čo sa napasie, uteká k rieke a pije a pije, dobreže nepukne.

Keď sa napila, znovu sa začala pást.

Tak to šlo až do večera.

Pred večerom ženie dedko kozu domov. Koza je nasýtená, napojená, ledva dýcha.

Keď už boli blízko domu, dedko kratšou cestou kozu predbehol, chytro sa preobliekol a akoby nič, ide jej v ústrety a pýta sa:

„Koza moja, koza milá,
čo si jedla, čo si pila?“

A koza mu na to:

„Nič som nejedla, gazdíčko!
Nič som nepila, gazdíčko!
Prebehla som tri záhradky,
odšklbla si lístok z hriadky.
Prebehla som cez záhradu,
namočila v mláke bradu.
Nič som nejedla, gazdíčko!
Nič som nepila, gazdíčko!“

Teraz dedko spoznal, čo je to za klamárka! Veľmi sa nahneval, pochytil kyjak a poriadne ju vymlátil.

„Do behu sa, koza, daj,
parobka mi pohľadaj!
Chod' na samý koniec sveta,
bez neho sa nevracaj!“

Ej, či len koza ľutovala svoje klamstvo! Bečala, mečala, ale márne.

Musela ísť do sveta a pohľadať parobka, ktorého dedko pre ňu nespravodlivo vyhnať.

A ak toho parobka dosiaľ nenašla, nuž ešte aj teraz po širom svete behá.

Prel. HANA BENEDIKOVÁ

Rozprávka o sliepke, ktorá rada telefonovala

JÁN MILČÁK

„Budeme veľa platiť,“ povedala Adela.

„Za čo?“ spýtal som sa.

„Sliepka jednodaj telefonuje,“ vzdychla si Adela.

V dome sme nemali kanárika, ani psa, a sliepka, ktorú som choval, bola veľmi rozumná. Vykračovala za nami, zobala z dlane, sedela na operadle stoličky.

Keď som otvoril dvere na izbe, v ktorej bol telefón, zatrepotala krídlami a začala telefonovať.

Do telefónu každý hovorí: Haló! Iba sliepka povedala: „Kotkodák.“

„Budeme veľa platiť,“ poznamenala Adela.

„Nechaj ju, má z toho radosť,“ odpovedal som.

Možno ste aj uhádli, prečo sliepka rada telefonovala.

V telefóne sa neprestajne ozývalo: pi, pi, pi, pi, pi. Nuž sliepka si myslela, že telefonuje s kuriatkami.

Prečo má Gabika rada Buchtu

Gabika musí spať, lenže nespí. Iba sa tak robí, aby sa mama nehnevila. Dnes sa už zlostila dosť. Najskôr na ocka, že zasa ide na služobnú cestu. To bolo ešte ráno. Gabika si umývala v kúpeľni zuby. Odtiaľ počula, ako sa mama s ockom zhovávajú: „Zasa budem na všetko sama! V škole sa trápiť so žiakmi, doma s Gabikou, a ešte variť, prať a nakupovať!“

„Musím ten strojový park konečne vybojovať!“ bránil sa ocko. „Mala by si vidieť: tie zázračné mašinky priam spievajú!“

Gabike sa oveľa väčšmi páči park, kde spievajú vtáčiky. Ocko je však inžinier, preto by najradšej počúval v parku spievať mašinky. Sám jej to povedal:

„Aj ty budeš najradšej počúvať spev mašín, keď vyrastieš a stane sa z teba inžinierka.“

Ocko ešte nevie, že Gabika nikdy nebude inžinierkou. Ani učiteľkou ako mamička. Ani Gabika to ešte ráno nevedela. Netušila ani to, že sa dnes vráti do škôlky Števo Buchta. Chýbal možno aj dva mesiace. Zlomil si nohu. Ako? Pomáhal Buchtičke zliezť z preliezačky. Buchtička je

Števova najmenšia sestra. Volá sa Betka, ale všetci jej hovoria Buchtička, lebo je taká chutná. Hoci je maličká, vylezie až na vrch preliezačky. Zliezť jej však musí pomôcť Števo. Buchtičke pomohol, ale potom sa pošmykol, spadol a... Ale Števo sa preto na sestričku nehnevá.

„Tatko povedal, že zlomená noha nie je nijaká choroba. Horší je zápal švindľov. Ten sa musí liečiť remeňom!“

Gabika má Števka rada, lebo je vždy veselý. A nikdy sa na nikoho nehnevá. Ani na Fera Vavreka sa nenazlostil, keď sa ho spýtal: „Ty, Števo, prečo máš také veľké uši?“ „Aby som ťa lepšie počul!“ povedal Števo hlasom hrubým ako vlk.

Števo Buchta má naozaj dosť veľké uši. A hrdzavé vlasy. Gabika počula, ako Mário Kováč navádzal Lindu, aby sa spýtala, prečo má Števo také hrdzavé vlasy.

„Pretože ich mám ako drôty,“ zasmial sa. „Raz som zmokol a odvtedy mi hrdzavejú. Ale neprezrad to nikomu!“

Lina prikývla a povedala to všetkým. Keď to počul Ondřík Záruba, užkrnul sa a nahlas povedal:

„Števo by mohol hrať vo filme iba šaša. Len tí mávajú také veľké uši a ryšavé vlasy. Aj tak čaptajú.“

Ondřík vraví, že bude hrať vo filme princa. Jeho ocko mu to sľúbil. Je režisér a nakrúca filmy. Nech si len Ondro hrá hoci sto princov, Števkovi Buchtovi sa aj tak nevyrovná. Ani súdružka učiteľka nevie tak pekne Soničke Lánikovej zapliesť vrkoč ako on.

A vie aj všeličo iné. Vymýšľať hry, rozprávať vtipy a spievať. Aj súdružka učiteľka povedala:

„Ani slávik tak pekne nespieva ako ty, Števo. Zaspievaj nám ešte nejakú pesničku, čo ťa mamička naučila!“

Števkova mama neučí deti spievať v škole, ale doma. Načo by aj chodila do školy, veď má doma dosť detí. Štyroch chlapcov a Buchtičku. A na Vianoce dostane Števo pod stromček zasa novú sestričku alebo bračeka. Števo to dnes prezradil iba jej, Gabike. U nich doma to zas všetkým prezradil ich ocko. Števo jej predviedol, ako im to prezradil:

„Na Vianoce nás bude o jedného viac. To bude náš spoločný darček! Pretože sa volám Buchta, chcem vás mať ako buchiet na plechu!“ Števo zažmurkal na Gabiku. „Škoda, že sa tatko ne-

volá Sýkora ako tvoj. Keby sa volal Sýkora, istotne by nás chcel mať toľko, koľko je v lese sýkoriek. Všetci, Sýkorka?“

Aj starká z Cífera niekedy Gabike hovorí ty moja Sýkorka. Ona by možno vedela, prečo Gabika nemôže mať toľko bratov a sestričiek, koľko je v lese sýkoriek. Alebo aspoň toľko, koľko ich má Števo Buchta. Mama sa iba vyhovára. Dnes sa jej Gabika na to spýtala trikrát. Lenže mama povedala, že stokrát, a poriadne sa najedovala:

„Už som ti povedala stokrát, že by sa o vás nemal kto starať. Ocko musí chodiť do práce a ja do školy učiť deti písať a čítať. A ty už konečne zatvor oči a spi,

lebo mi z toho tvojho prečo praskne hlava!“

Mama by asi bola najradšej, keby Gabika spala sto rokov. Ako Šípková Ruženka. Alebo ako bábika Valika. Tú stačí položiť na vankúš a už aj spí. Ale nech! Keď mama tak veľmi chce, aj Gabika teda bude spať. Ale predtým ešte porozpráva štrbavej opičke rozprávku

O princeznej Sýkorke

Bola raz jedna kráľovná a kráľ. Mali aj princeznú, volala sa Sýkorka. Bývali v kaštieli, ale až na deviatom poschodí, kde bolo v noci strašne tma a ticho.

Kráľovná učila v kráľovskej škole čítať a písať malých princov a princezné. Kráľ opravoval v parku zázračné mašinky, čo tam spievali namiesto vtáčikov.

Princovia a princezné v škole kráľovnú trápili, lebo sa stále na voľačo vypytovali. Preto mala kráľovná najradšej doma ticho. Keď sa jej Sýkorka pýtala, prečo nemá ani jednu sestričku, ani bračeka, kráľovná jej vždy povedala: Už ani slovo, zatvor oči a spi, lebo mi z toho tvojho prečo praskne hlava!

Princezná Sýkorka teda zatvorila oči a spala. Spala a pritom sa stále usmievala, lebo sa jej snívalo veľmi pekný sen. Snívalo sa jej, že je naozajstná sýkorka a má veľa sestričiek a bračiekov. Cez deň spolu lietali po lese, naháňali sa a jašili a večer im mama sýkorka alebo otec sýkora rozprávali veselé rozprávky, aby sa im všetkým snívali veselé sny.

Princeznej Sýkorke sa tento sen tak páčil, že sa z neho vôbec nechcela zobudiť. Veď načo! Kráľovná by jej beztak zasa povedala, aby zatvorila oči a spala.

Lenže kráľovná už nechcela, aby Sýkorka toľko spala. Bála sa, že bude spať sto rokov ako Šípková Ruženka. Začala princeznú budiť, ona sa však nezobudila. Kráľovná aj kráľ sa veľmi zľakli.

„Pôjdem do sveta vybojovať pre našu Sýkorku taký park, v ktorom spievajú vtáčiky,“ povedal kráľ kráľovnej. „Spev vtáčikov ju možno zobudí.“

A šiel. Kráľovná zatiaľ premýšľala, ako by princeznú Sýkorku čo najrýchlejšie zobudila. Skoro jej od toho premýšľania praskla hlava. Ale nič nevymyslela. Preto si zavolała jedného radcu a lekára a ešte jedného mudrca, aby jej poradili.

„Sto budíkov istotne princeznú prebudí!“ povedal radca.

Sto budíkov rinčalo, drnčalo, vyzváňalo, no princezná spala ďalej. Potom povedal radca:

„Sto papagájov princeznú musí prebudíť!“

Sto papagájov škrekotalo, táralo, vrzúkalo, ale princezná spala ďalej. Vtedy povedal lekár:

„Princeznej Sýkorke pomôže iba Buchta!“

Dali jej ovoňať buchtu lekvárovú, aj tvarohovú, aj makovú, aj orechovú, ba aj buchtu s lentilkami, ale princezná sa ani tak neprebudila. Kráľovná sa na lekára nahnevla a možno by ho aj bola potrestala. Do kaštieľa však prišiel jeden chlapec, čo sa volal Buchta.

„Ja princeznú Sýkorku zobudím, ak mi ju dáte za ženu,“

povedal kráľovnej. Kráľovná mu to slúbila a on princeznej pošuškal:

„Keď si ma vezmeš za muža, budeme mať toľko detí, koľko je buchiet na plechu. Alebo toľko, koľko je v lese sýkoriek.“

Keď to princezná počula, hneď sa prebudila a utekala si obliecť najkrajšie šaty, aby sa Števkovi Buchtovi na svadbe páčila. Potom spolu bývali v medovníkovej chalúpke. Najprv mali toľko detí, koľko je buchiet na plechu, a neskôr ešte viac. Presne toľko, koľko je v lese sýkoriek. Niektoré boli štrbavé ako mama Sýkorka a iné mali trochu veľké uši alebo hrdzavé vlasy ako tatko Buchta. Ale vôbec nič si z toho nerobili. Hrali sa v parku, čo pre nich vybojoval dedko kráľ, počúvali vtáčiky a učili sa od nich spievať.

(Pokračovanie)

Dvaja statoční

PETER VALO

Zvonec zarapčal.

Možno sa začudujete a poviete, že vám rozprávam hlúposti, lebo zvonec zvoní. V našej škole nezvoní, ale rapčí ako rapčiak.

Keď teda zvonec dorapčal, začali sme si ukladať veci do aktoviek.

V tejto disciplíne je vždy prvý Mišo. Ale on si ukladá veci do tašky ešte predtým, ako zarapčí zvonec. Má hodinky, môže si to dovoliť.

Keď sa mi podarilo zatlačiť uzáver na taške, Mišo do mňa odzadu strčil stoličku a zakričal: „Posledník, posledník.“

Tatko povedal, že napadnúť chlapa odzadu je zákerné a podlé. Keď je niečo zákerné a podlé, za tým sa skrýva zlo a zlo musí byť potrestané.

Chytil som teda Miša, ako sa na chlapa patrí, a hodil som ho o zem. Tak som potrestal zlo. Urobil som to statočne odpredu, aby mohol byť tatko na mňa hrdý.

Pri trestaní zla som mal však smolu. Vo dverách sa zjavila súdružka učiteľka. Mišo najprv nereval, ale keď ju zbadal, tak spustil z celej sily.

Tatko raz povedal môjmu mladšiemu bratovi, že reve ako tur. Nevie, čo je tur, ale Mišo reval celkom určite ako tri tury. Ten podliak chcel, aby ho súdružka ľutovala. Celý očervenel, ale v očiach som videl, že sa mi smeje. Hodiť ma o zem nevládze, lebo je krpec, tak si to vybavuje takto.

Súdružka sa na mňa prísne pozrela a povedala:

„Daj mi zrkadielko!“

Mišo prestal revať a jeho oči sa smiali ešte väčšmi.

Súdržka buchla do zrkadielka pečiatku. Iste to bude zase had.

Potom tam ešte čosi napísala.

Hada v zrkadielku sa nebojím, bojím sa toho, čo mi tam súdržka napísala.

Možno to bude nariadenie, aby ma konečne dali do polepšovne, lebo som nevychovaný a nepolepšiteľný.

Minule mi mama povedala, že som mal pri hadovi napísané: „Váš syn sa v škole neslušne správal.“ Vtedy som nerobil nič iné len to, čo ostatní — behal a vykrikoval.

Zápis a hada som dostal len ja.

Samo mi povedal, že to je preto, lebo som najvyšší. Poradil mi, aby som nabudúce behal prikrčený, potom sa mi nič nestane.

Večer si doma prečítajú, že som hodil

škrčka Miša o zem, a vôbec ich nebude zaujímať, že ma najprv udrel zozadu stoličkou. Darmo im to budem vysvetľovať. Mama povie, že klamem, lebo som najväčší, a taký krpec by sa ma predsa neopovážil napadnúť.

S mladším bratom a so sestrou Vierkou sme v televízii videli film o siedmich statočných. To boli takí chlapi, čo pomohli chudobným dedinčanom proti zlým banditom. Urobili to pre spravodlivosť. Preto museli aj trpieť.

Tatko povedal, že to nebola nejaká hlúpa kovbojka, lebo tu išlo o princíp spravodlivosti. Nevie, čo je to princíp, ale mamin kolega, čo veľa rozpráva, raz povedal, že princíp zastrelil nejakého Ferdinanda. Ferdinand bol iste jeden z tých banditov. Ja síce neviem ktorý, ale tak mu treba.

Princíp bol iste ten mladý statočný, čo ostal s dedinčanmi.

Môjmu mladšiemu bratovi sa páčil statočný čierny Chris. To bol ten, čo nemal vlasy. Mne sa páčil statočný biely, pretože mám radšej ľudí s vlasmi. Len škoda, že neviem, ako sa volá.

Princíp nemáme, lebo sme len dvaja, a Vierku, ktorá chodí do tretej, kovbojky nezaujímajú. Ona chce byť funkcionárkou, aby mohla odstraňovať všetky chyby.

Statoční sme teda len dvaja. Keď sa náhodou nebijeme, bránime spolu spravodlivosť. Na to jedna funkcionárka nestačí. Tatko povedal, že na svete bude dobre až vtedy, keď pre spravodlivosť niečo urobí každý. Ľudia sa nesmú nečinne prizerať, keď sa okolo nich deje niečo zlé.

Mama nám hovorí, že sa nepatrí pri stole mliaskať. Mama to volá mliaskať a tatko mlátiť papuľou. My sme prestali až vtedy, keď nám tatko povedal, že to siedmi statoční nikdy nerobili, lebo by ich nepriatelia museli počuť na sedem míľ.

Keď sme prestali mliaskať, mama sa potešila. Dala nám aj čokoládu. Statočný čierny Chris ňou natrel gauč.

Tato povedal, že to nie je bohviečo.

Mama čistila čokoládu a kričala:

„Ty si sa oženil, ale nechápem načo.“

Dospelí sú zvláštni. Čierny Chris natrel gauč a nestalo sa mu nič. Mama kričala namiesto toho na tatka.

Potom sme šli do mesta autobusom.

Vedľa nás sedela tučná teta, jedla rožok s párkom a mliaskala.

Všetci okolo vedeli, že mliaskanie je zlé, a odvracali sa. Odvrátil som sa aj ja, lebo mama povedala, že keď neviem, čo mám robiť, mám sa pozrieť na dospelých.

Môj mladší brat, statočný čierny Chris, sa zlu neotočil chrbtom. Vyrázil tučnej tete rožok s párkom z ruky.

Teta očervenela a začala strašne kašľať.

Čierny Chris jej chcel pomôcť a buchol ju do chrbta. Hneď nato sa k nemu pridal jeden pán.

V tejto chvíli ma mrzelo, že som sa otočil zlu chrbtom. Závídel som svojmu mladšiemu bratovi jeho hrdinský čin.

Potom však teta prestala kašľať a ten pán ju prestal biť.

Ľudia, ktorí sa predtým od nej odvracali, začali na nás zazerať.

Jedna pani v kožuchu, ktorá sa doteraz nad tetou mliaskačkou uškŕňala, nahlas zaspela:

„To je ale výchova!“

Tatkovi neostalo nič iné ako dať čiernemu Chrisovi zaucho.

Pokiaľ poznám tatkove zaucha, toto zavela nestálo. Tatko ním chcel len dokázať tým okolo, že nás naozaj vychováva a vie, že sa nepatrí napádať cudzie tety, aj keď mliaskajú, až sa nám z toho dvíha žalúdok.

Tajomstvo železného náramku

PAVEL DVOŘÁK

Stalo sa v predchádzajúcich kapitolách:

Marek sa nepohodol s kamarátkou Simonou. Spadol do výkopu a našiel v ňom železný náramok a ľudskú lebku. Pri návrate domov ho ktosi sledoval.

ZVADA

Marek vošiel do malej predsieňe. Viedli z nej otvorené dvere do kuchyne a druhé do haly, z ktorej sa do izieb rozchádzalo niekoľko sklenených dverí. Už-už sa chcel rozbehnúť do jedálne — cez sklo v nej videl siluetu otca, keď si všimol zablatených stupaj. Psie sa ťahali až do kuchyne, kde už Hary ovoniaval svoju misku. Marek sa pozrel na seba. Nohavice mal zablatené, pršiplášť jedna hruda, pri topánkach mu ležalo blato a ďalšie sa chystalo odpadnúť. V takejto si-

tuácii bolo sa treba správať obozretne a zachrániť, čo sa zachrániť ešte dalo; potichu teda privolal Haryho a začal mu utierať laby. Hary vrčal a jemne hrýzol Marka do rúk. Bola to ich stará zábava, hoci pravdupovediac, utieranie nôh sa psovi naozaj nepáčilo.

Vtedy sa spoza jedálenských dverí ozval otcov hlas:

„Nedovolím!“

Marek sa až strhol. Zazdalo sa mu, že už ho objavili a na jeho hlavu sa znáša nevyhnutná búrka.

„Prečo kričíš,“ tíšila otca mama.

„Pretože to nechceš pochopiť!“ povedal otec.

Hary zaskučal, Marek ho poľakane tíšil, a tak mu ušlo, čo odpovedala mama. Počul iba čosi o márnosti a úradnom rozhodnutí. Otec odpovedal tak prudko, ako začal:

„Či niekto schválil zrucanie plota? Vyvlastnili záhradu? Nevyvlastnili! Prečo na nej teda kopú...“

„To bola bagristova nešikovnosť. A buď tichšie. Nemusí medzi vedieť celá ulica, o čom sa zhovárame.“

„Naopak, ja chcem, aby to všetci vedeli! Neurobil som to kvôli sebe, nejde o našu záhradu. Zriekol by som sa aj väčšieho kusa, ale pre benzínovú pumpu?!“

„A či benzínovú pumpu netreba?“

„Treba. Na diaľnici. Ale uprostred záhradného mesta? Veď je to šialenstvo. Chodí sa sem rekreovať polovica mesta. Či si si nevšimla, že sa tu prechádzajú ľudia, ktorých si v živote nevidela? Prišli sa nadýchať, oddýchnuť si od dymu a hluku, a to všetko sa má zničiť...“

„Ja viem, že máš pravdu,“ prerušila otca mama. „Podľa mňa je však neskoro...“

„Nie je. Prácu musia zastaviť!“

„Darmo sa zlostíš,“ vzala mu mama slovo. „Opravia ti plot, zasypú výkop, pumpu posunú a to bude všetko, čo azda docieliš.“

Marek už nepočúval. Poutieral

stupaje, zbalil pršiplášť a na prstoch zašiel do kúpeľne. Prehodil kabát cez vaňu. Úder tvrdého predmetu o obkladačky ho prebral zo zamyslenia. Siahol do vrečka a vytiahol reťaz železných gulí. Zadíval sa ku dverám, cez ktoré sem prenikal otcov krik. V jeho pohľade bolo akési nepríjemné poznanie.

V ŠKOLE

Dievčatá sú skutočne čudné. Simona neprišla ani na raňajšiu

prechádzku. Brávali na ňu psov a stretávali sa na hranici záhradného mesta a rozváľaného Podhradia. Bolo to ideálne miesto na romantické prechádzky, ktorých kulisou boli napoly polostrúcané domy, spadnuté strechy, slepé obloky a prázdne veraje, tajomstvá pivnice, povaly osvetlené cez deravé strechy, tisícky skrýš a zákutí, kam sa dospeli cez prevalené chodníky, staré výkopy, radšej ani nepúšťali.

Pravidelná ranná prechádzka bola koreňom priateľstva oboch detí, no celkom určite ich psov. Ak teda Simona neprišla, bola to

zrada nielen na Markovi, ale najmä na nevinných. A ak neprišla, tak len preto, aby čosi demonštrovala, čo nemalo logiku, pretože na prechádzku s Duncom tak či tak musela.

Marek sa prechádzal po zručanisku až do poslednej chvíle. Stále veril, že Simona predsa len príde. Ledva stihol vyučovanie. Ešte ani poriadne nesedel, už vošiel učiteľ. Poslal teda Simone pod lavicou aspoň odkaz:

„Si hnusná! Ale ja mám úžasnú novinu!“

Pokrčila pleciami a lístok zhúžvala.

Dlho však ľahostajnosť predstierať nevedela. Vytrhla stránku zo zošita a načarbala:

„Hádzam si sa s Harym neprechádzal v tom hroznom blate! Ty skutočne nie si normálny!“

Marek vedel, že zabrala.

Simona sa po chvíľke začala vrtieť. Otočila sa a prstom v dlani naznačovala, že sa dožaduje odpovede.

Marek sa tváril, že nevidí. Zato učiteľ videl:

„Simona! Hádam vydržíš, o chvíľu je prestávka...“

Bola, ale malá. Marek sa zhováral so susedom a z lavice nevyšiel. Simona sa držala statočne, ale cez veľkú prestávku nevydržala a s desiatou v ruke sa rozbehla k Markovi.

„Ty si hnusný, aby si vedel!“

„Prečo si ráno neprišla!“ začal Marek otázkou.

„Tak prepáč, naozaj som si myslela, že neprídeš, keď v noci tak veľmi pršalo.“

„Klameš!“

„Nuž dobre, ospravedlňujem sa,“ ustupovala čoraz väčšmi.

„Aj za ten večer?“ útočil Marek.

„Vari zato, že lialo?“ zlostila sa Simona.

„Aj za ten večer?“ trval na svojom Marek.

„Si hrozný! Tak aj za ten,“ poddala sa.

„Potom je všetko v poriadku, ale za trest ti všetko poviem až na prechádzke.“

„Ošklivec ošklivý,“ hnevala sa Simona, ale zostalo po Markovom.

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JÁN DRESSLER

Rodná zem

ETIÓPSKA POVEŠŤ

Veľa vody ušlo Nílom, kým sa v Etiópii začali zjavovať prví cudzinci. Vábili ich mohutné pralesy s množstvom divej zveri, páčili sa im rieky a veľké jazerá, očarovali ich horstvá a polopúšte.

Jednému z etiópskych kráľov zišlo na um, že ich krajina nie je ešte zakreslená na mape. A keďže medzi cudzincami boli aj vzdelaní ľudia, požiadal ich, aby mu vyhotovili mapu Etiópie.

Cudzinci sa ochotne ujali svojej úlohy a zhotovili mapu, na ktorej bolo zakreslené horstvo Ras Dašan, Danakelská nížina, jazerá Tana i krásny veniec lesov Entota.

Keď kráľ dostal mapu, potešil sa jej a cudzincov bohato odmenil. Dal im striebra

i zlata, koľko vládali uniesť. Dokonca ich sám vypevradil do prístavu, kde kotvila ich loď. Keď mali na ňu nastúpiť, každému z nich však utrel obuv svojím plášťom vyšívaným zlatom. Cudzinci sa jeho počínaniu veľmi čudovali, no kráľ im povedal:

„Pozval som vás, aby ste nám zmapovali našu krajinu. Prácu ste si statočne vykonali a ja som vás bohato odmenil. Dal som vám striebra i zlata, ale zem, našu zem vám nedám. Ani len prášok z nej. Zem nás živí, do nej vkladáme našich drahých mŕtvych. Je to naša dobrá matka, ktorú všetci milujeme.“

S tým cudzincov prepustil.

Zapísala a spracovala
MARTA HOŠÁKOVÁ

Ustrážiť si slnko vieme

VÝBER ZO SOVIETSKEJ POÉZIE PRE DETI

Prel. JÁN TURAN

Módne šaty

SERGEJ MICHALKOV

Prekrásny dar dali Kati,
dar, akému páru niet:
úžasné a zvláštne šaty,
na ktorých je celý svet.
Nosiť mená toľkých miest
je pre dievča veľká česť!

Londýn, Moskva, Varšava
kričí jej už z rukáva.
Na chrbte sa usmieva
Štokholm, Rím a Ženeva.
V záhyboch je schovaná
Viedeň, Lima, Havana.
Dole Paríž, Bern a Bonn,
hore Bejrút, Lisabon.

20

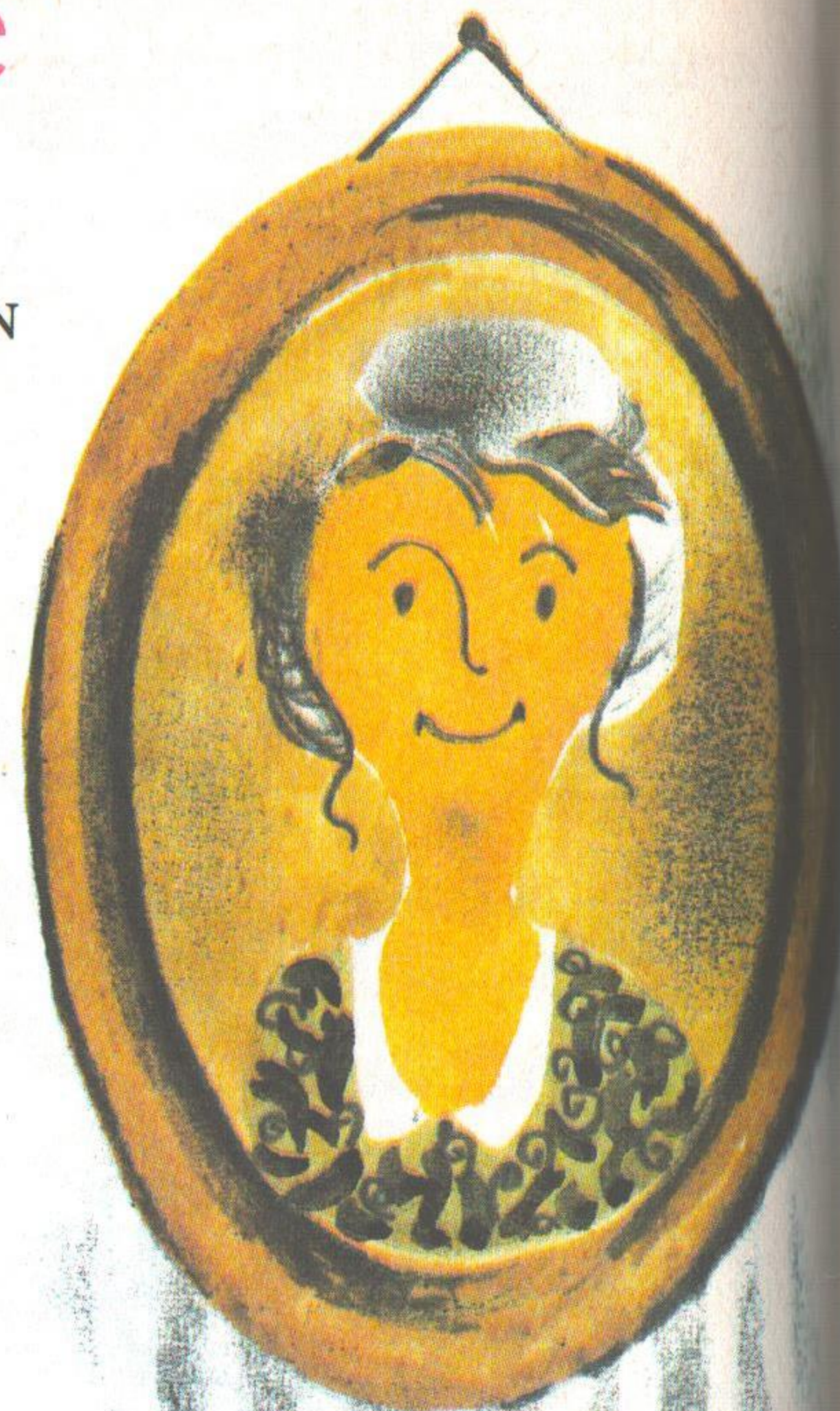
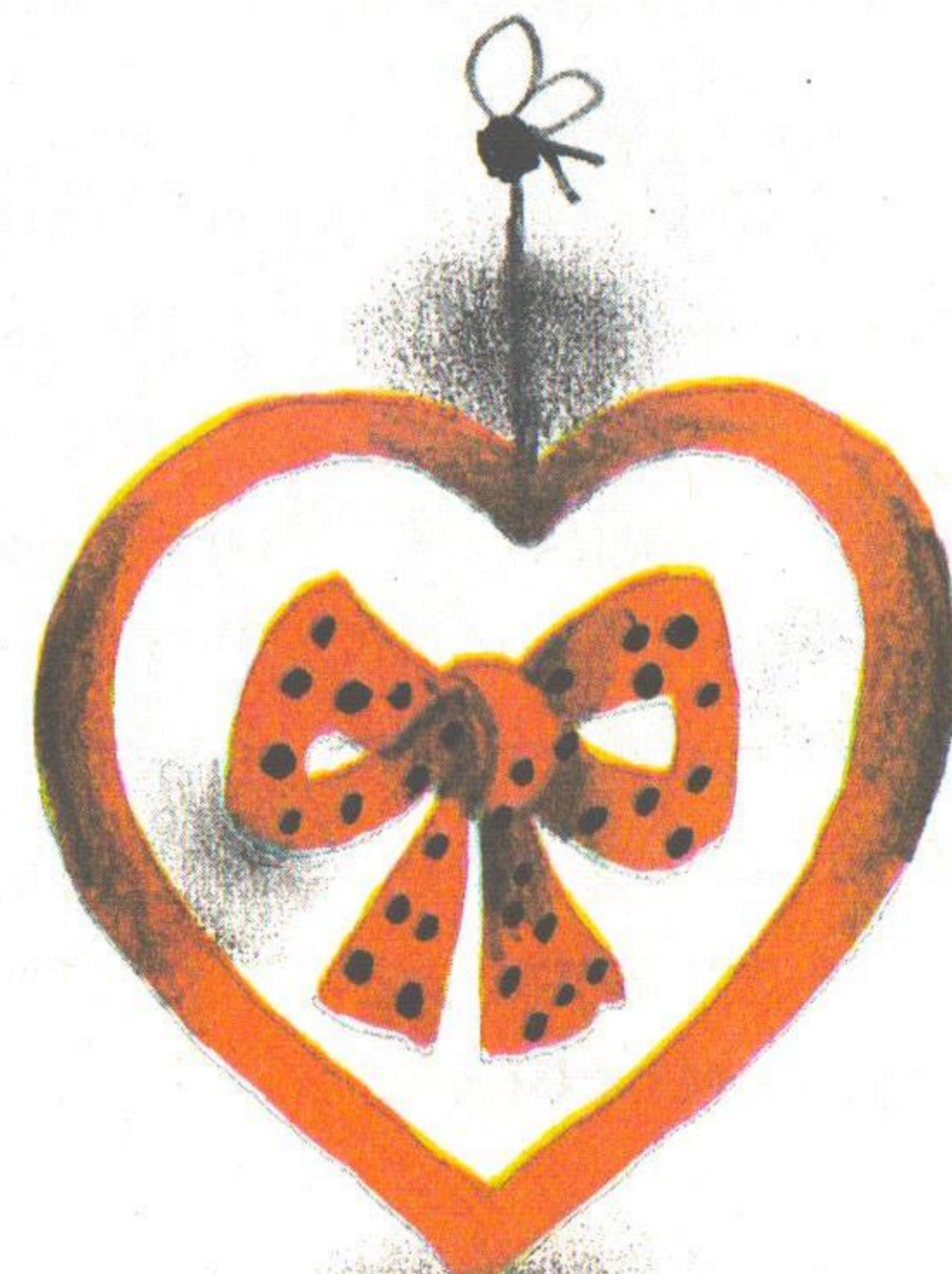
Radost' chodiť v takých šatách,
každý by ich nosil rád.
Všetci kričia: „Ahoj, Kaťa!
Smieme si ťa prečítať?“

Kaťa sa raz usmieva,
raz poriadne nahnevá,
lebo špunti spýtali sa:
„Slečna, vy ste učebnica?“

A keď Kaťu uvidia
tie, ktoré jej závidia,
odvážia sa poprosiť:
„Daj nám šaty ponosiť.“

Kaťa stretla starčeka,
ten sa vysmial z darčeka:
„To je predsa nezmysel,
kto tie šaty vymyslel?
Tu Bombaj, a Dillí tam?
Blízko Dillí Amsterdam?“

Nauč sa to naspamäť,
zlízneš guľu ako svet!“

Naša stará mama

ELLEN NIITOVÁ

Neužíva lieky,
nemá okuliare.
A nič okrem mena
nie je na nej staré.
Vo vlnenej šatke
nesedáva doma,
ba aj do penzie
ešte ďaleko má.
Ani nešedivie,
ani nevráskavie,
občas zašije mi
dieru na rukáve.
Možno pri peci by
troška driemala,
keby radiátor
v izbe nemala.

Jahniatko

MUSA DŽANGAZIJEV

Veru nieto nad jahňatá,
radost' s nimi je a smiech.
Srstka jemná ako vata,
biela ako horský sneh.

Často navštevujem farmu,
je to blízko cez lúky.
Môj baránok nemá páru,
beriem si ho na ruky.

Hoci ich je v stáde mnoho,
vidím ho už zďaleka.
Prídem, smiešne dupne nohou
„Daj mi mlieko!“ zaméka.

Hrebienkom mu češem hlavu,
bol by som s ním celý deň.
Do Moskvy s ním na výstavu
chcel by som ísť na jeseň.

Pleso

DMYTRO PAVLYČKO

Hľadím do modrého plesa,
zrakom dna sa dotýkam.
V hĺbke niečo zablysne sa.
Je to štika, či len klam?

Dlho pozerám sa na dno,
potichučky, bez slova.
Čo to na dno plesa padlo,
mesiac, a či podkova?

Kým kukučka trikrát kuká,
v hĺbke blesky zasvietia:
k lуне vyštartuje štika
rýchlo ako raketa.

Slnko ľuďom zostane

ZACHID CHALIL

Blýskavejšie od pozlátky,
sú dni, aj keď krátia sa.
Kde si, nebo, vtáacie hádky?
Z hôr sa stráca belasá.

Ale slnko
v košoch žiari,
z pomarančov
na konári.

Ako slnko, zlatá guľa,
nad hlavou mi svieti dula.

Zakliaty je do jabĺk
najžeravší letný blk.

Slnko ustrážiť si vieme,
my ho máme schované.
V zlatých plodoch našej zeme
slnko ľuďom zostane.

21

Kupec Samo

ŠTEFAN MORAVČÍK

Voľne sa prehánali po úrodnej rovine, ani z koní nezliezali. Pásli dobytok a to bol celý ich svet. Preto aj v ostatných ľuďoch len kone a kravy videli, ako voly ich pohánali. Robili si tu, čo sa im zachcelo. Až po zem sa klaňali ohňu, vode a zemi. Obliekali si to, čo ukradli, napochytrou stiahli z počestného a cez hlavu si prestrčili. Keď zdrapili cudzie šaty, jedno im bolo, či sú veľké, či malé. Čapicu si obuli a gate si natiahli namiesto kabáta. Kupec Samo len hlavou krútil, keď videl tú módu.

„Fí, tí vyzerajú, maškary!“ hundral si popod nos. „Akiste si uhli tej slávnej slovanskej medoviny.“

Kupec Samo, ustatý, utahaný, blížil sa k Devínu. Cestou sa utešoval:

„A čo by som sa ja dákych kočovníkov bál! Veď sú to takí istí tŕláci ako my kupci. Len sa tak potlkame po svete, ani čo by nás zem za synov nemala. A to všetko preto, že sme takí hanbliví. Radšej sme hosťami ako hosťiteľmi.“

Cesta bola zlá, neraz už mal chuť obrátiť sa naspäť. Ale predsa len prišiel až pod strmý, nedostupný vrch.

„Krrrá! Krrrá! sa ťa pýta, čo tu hľadáš!“ zhĺkli sa okolo Sama Avari ako havrany. A hneď sa aj vrhli na kupcov voz a hrabú sa v ňom. Zlato—striebro do blata

vyhadzujú, hodvábne sukne si na hlavy natahujú.

„Hahaha! Neukradneš, nemáš!“ rehocú sa a zavýjajú ako vlci.

„Nebabri, nekúpiš!“ odháňa ich Samo a palicou ich po pazúroch klopká.

Hneď sa Avariská stiahli. Hoci sa kyslo tvárili, ešte si ocot pýtali:

„Máš ocot?“

„Mám, ibaže je kyslý,“ zasmial sa Samo.

Avari však nepoznali žarty. Napajedili sa, že sa im posmieva.

„Prečo sa potlíkaš po svete ako zlý duch?“ zamrmlal veštec Bokol Abraz. „Hatla matla, huťpa!“

Roztrhol ovcu nad ohňom a začal robiť čary-máry, aby

kupca poplietol. Vyčaril z ohňa pestré hady, čo chvostom šibali, syčali nad hlavou a vybuchovali. No ani pomocou takýchto kuskov Sama nepremohol. Začal mu hroziť, jeho tovar haniť.

„Kto haní, rád by kúpil,“ vraví mu Samo. „Kto chce pekné šaty, nech mi zlatom platí.“

„Ty si z Drahoviec!“ šomral avarský veštec Bokol Abraz. „Nedám toľko, čo by som tie peniaze našiel na ceste.“

„A vy ste z lacného kraja!“ zhovára sa s ním Samo po kúpecky. „Dobry tovar kupca nájde. Kupujte, lebo idem preč.“

Ani to nedopovedal, už tu bol sám avarský kráľ Bajan. Zniesol sa ako bocian v krátkych zlatých galotách, čo stiahol princiatku v susednej krajine. Kráčal ako veľký zlatý pavúk na krivých, chlpatých nohách. A za ním

sprievod najkrajších slovianskych dievčat: Dobroňka, Batina, Lutina, Prosina...

Zvedavo sa začali prehŕňať v šperkoch. Takú krásu ešte nevideli. Samo odohnal vojakov a najkrajšej panne, Dobroňke, nastokol na prst ten najligotavejší prsteň.

A zrazu bol trh, že ruka pre ruku nestačila. Zo všetkých strán sa zbehla mládež-stárež a všetci hĺkali nad tou nádherou. Mladí junáci sa k svojim krásnym dievkam tlačili, ale kráľ Bajan povedal pr. Hodil Samovi mešec zlata a štekol:

„Tu máš, kupec, haf! Beriem všetko aj s vozom, ani nemusíš dolu skladať.“

Potešil sa Samo:

„Dobry kupec všetko predá, i kabát zo seba.“ Uklonil sa kráľovi.

Avarský kráľ kývol na štyri najkrajšie dievky:

„Baba, ber sa! Dobroňa, Batina, Lutina! Aj ty, Prosina! Nepaste si oči na mojich pokladoch! Zapriahnuť sa do voza a ľahať! Kupcov voz mi na hrad vyveziete!“

Holub je holubom, a predsa má svoju žľč. Slovianski junáci zaťali zuby, keď videli to divé divadlo. Za cudziu slávu svoju hrud v boji nastavovali, ale toto je priveľa. Nadarmo cvrček volal: trp, trp, trp! To bola posledná kvapka pretekajúceho pohára.

„Pomáhajte, dobri ľudia!“ zvolala Dobroňka, keď pod jarmom klesala, do kopca nevládala.

„Trpezlivosť pekná cnosť, no čo je veľa, to je moc!“ skríkol kupec Samo. „Vfšiť sa na slabom nie je pekná vec. Dosť bolo zla a krutostí, nedajte sa! Bráň sa, chlap, abo skap!“

Mladým slovianskym junákom nebolo treba dva razy hovo-

riť. Hneď vzbĺkli a vytiahli šable na Avarov. A kráľ len breše, brýzga, papuľuje, šteká. Volá svojich, hucká ich do boja. Dievky pustili voz a ten letí do Dunaja. V oblaku prachu sa zrážajú šable a meče, v krikú a vytí krv strieka, tečie. Samo seká šablou, šermuje a švárni šuhajci v jednom šíku s ním. Samo sa činí, akoby bojoval s tisícľavým šarkanom.

„No počkaj, Samo, haf! To mi životom zaplatíš, ty taký a taký!“ vreští rozdrapenec Bajan. „Dobroňka bude moja! Vrrrr...“

Vyštekne, čo mu len slina na jazyk donesie. Kam buch, tam tresk. A uteká, až sa za ním práši.

„Psí hlas do neba nezájde. Za ním, mládenci!“ kričí Samo a sám sa ženie prvý. „Nebojte sa Avarov! Sú to obri, ale na hlinených nohách. Oborte sa na nich, rozbite ich na kúsky!“

Kráľ Bajan vzal nohy na plecia. Utekal z Devína a hrešil, až sa hory triasli.

Tak zástavu vyslobodenia Slovanov vztýčil Samo a v mnohých bitkách Avarov porazil. Zovšadiaľ ich hnali, až ich vyhnali.

A Samo? Nie je ťažko medzi dobrými dobrý byť. Slovania spoznali Samove schopnosti a odvahu. Zvolili si ho za kráľa a tu šťastlivo panoval 35 rokov. Mal z kmeňa Slovanov 12 žien. Tá prvá sa volala Dobroňka... Splodil 22 udatných synov a 15 pôvabných dcér.

To bolo naše prvé kráľovstvo veľiké, ako sa píše v starodávnej kronike.

Vybral sa hlúpy Honzo do sveta. Ako tak išiel, dopustil sa malej chyby: namiesto deväťoro hôr a riek ich prešiel desatoro. A ocitol sa v celkom neobyčajnej krajine. Kráľovský hrad, verejné budovy — povedzme priamo, celé hlavné mesto bolo zahalené do bieleho súkna.

„Prečo do bieleho?“ čudoval sa Honzo a pocestný, ktorého práve stretol, mu to ochotne vysvetlil:

„Pretože biela je farba smútku, vážený cudzinec.“

„A nie čierna? Všade je smútočná farba čierna!“ namietal Honzo.

„U nás je biela,“ trval na svojom pocestný.

„Takže vy teda máte veľký smútok?“

„Si veľmi chápvavý,“ povedal uznanlivo pocestný.

Chápvavý hlúpy Honzo sa chcel robiť ešte chápvavejší a mudroval ďalej: „Takže vaša princezná je šialene smutná, a kto ju rozosmeje, dostane ju za ženu a ešte k tomu polovicu kráľovstva, ale zatiaľ sa to nikomu nepodarilo.“

„Si celkom vedľa!“ schladil ho pocestný. „Naša princezná sa chichoce od rána do večera a každému je z toho už do plaču.“

„Ale smiech je zdravý!“ povedal Honzo.

„Zdravý smiech je zdravý,“ pripustil pocestný. „Ale ak sa niekto smeje bez príčiny a bez prestania, ide sa z toho normálny človek zblázniť. Ja viem — trinásťročné dievčatá to často robia, ale naša princezná už má

Chichotavá princezná

RUDOLF ČECHURA

štrnásť! A ešte stále ju to neprešlo! Jej učiteľka sa z toho nervove zrútila, matka kráľovná má silnú migrénu a otec kráľ už vôbec nie je schopný vládnuť, pretože sa mu z toho večného princezniného chichotania trasú ruky a neudrží kráľovské žezlo. Nepoznáš náhodou dajaký liek na ten chorobný chichot, milý cudzinec?“

„Nepoznám,“ priznal sa cudzinec Honzo. „Ja som zvyknutý na normálne prípady — viem rozosmiať smutné princezné. S takýmto niečím som sa teda ešte nestretol!“

„Nuž hej — veď si prišiel do kráľovstva Narubského. Za vyliečenie princeznej by si nedostal ani polovicu kráľovstva, ani princeznú za ženu, ako je to zvykom, ale...“

„Ale naopak — už to chápem,“ povedal Honzo. „A ak sa niekto pokúsi o vyliečenie princeznej bezúspešne, bude o hlavu dlhší?“ spýtal sa ešte Honzo.

„Prečo?“ čudoval sa pocestný.

„Pretože všade inde býva v takom prípade

o hlavu kratší. Takže keď je to u vás všetko naruby...“

Pocestný pripustil, že je to možné.

„V tom prípade,“ uvažoval Honzo, „sa môžem o liečbu pokojne pokúsiť. Byť o hlavu dlhší nie je taký trest, aby som sa ho musel báť. Aspoň by som mohol potom hrať basketbal.“

Kým prišiel na kráľovský hrad, rozhodol sa Honzo, že na to pôjde modernou technikou.

„Urobíme videozáznam,“ povedal pánu kráľovi a ten prikývol, hoci nevedel, čo to je.

Honzo celý deň nakrúcal princeznú, ako sa ustavične hlúpo chichoce, a večer jej to potom chcel celé predviesť na obrazovke. Dlhú to však nepredvádzal. Len čo sa princezná videla a počula, vypleštila oči a zvýskla:

„Prepánajána — ja že takto hlúpo vyzerám?“

Honzo prikývol: „Si trápna, však?“

Princezná zlostne dupla nohou a rozkázala: „Tento záznam sa nesmie nikdy nikomu ukázať! Ihneď to znič!“

Ale ako tak poriadne dupla, spadlo jej z klinca vreco rovno na hlavu.

„A teraz si ešte k tomu aj vrecom udretá,“ povedal Honzo a princezná sa zasmiala. Lenže teraz bol smiech celkom namieste. No a potom sa už správala úplne normálne. Smiala sa, keď bolo niečo smiešne, a poplakala si, keď mala prečo.

„Tak som vám ju vyliečil pomocou videotekniky,“ povedal Honzo kráľovi a pán kráľ tomu uveril.

Honzo však vedel, že príčina bola v niečom inom: princezná zmúdrela preto, že bola vrecom udretá! Samozrejme, že to býva naopak, ale v Narubskom kráľovstve musí byť predsa všetko naruby!

Prel. VIERA LORENCOVÁ

Slovensko v modernom veku

Pod zasneženými štítmi Ťan-Šanu

Buržoázno-demokratické Československo — krajina, kde vládli boháči — nemalo dobré vzťahy k Sovietskemu zväzu. Československí fabrikanti, veľkostatkári i politici sa obávali, že by cesta ruských robotníkov mohla byť vzorom aj pre pracujúcich v Čechách a na Slovensku. No nie všetci obyvatelia Československa súhlasili s postojom úradov a vlády. Roku 1925 založili robotníci a pokrokoví rozmýšľajúci vzdelanci Spoločnosť pre hospodárske a kultúrne zblíženie s novým Ruskom. Spoločnosť mala prispieť k lepšiemu poznaniu nového spoločenského poriadku v sovietskej krajine a bojovať za priateľské vzťahy Československa k prvému štátu robotníkov na svete. Niektorí českí a slovenskí robotníci sa neuspokojili iba s propagovaním a oboznamovaním sa, rozhodli sa priamo pomôcť mladému sovietskemu štátu.

Smer Pišpek

Začalo sa to vari prvého mája roku 1923. V Žiline sa vtedy po prvomájovej demonštrácii stretlo v jedálni u Tesárika asi tridsať komunistov. Debatovali o oslavách, ale aj o neľahkej situácii robotníkov, o zatvorených fabrikách a rastúcom počte nezamestnaných. Rudolf Mareček, žijúci v Martine, prekvapil besedujúcich návrhom založiť československé robotnícke družstvo a odísť do

sovietskeho Ruska. Nazval ho Interhelpo. V umelom jazyku Ido (podobal sa esperantu) to znamenalo „medzinárodná pomoc“. Marečka zavial osud počas vojny až do ďalekej Strednej Ázie. Stal sa boľševikom a so zbraňou v ruke bojoval za nastolenie sovietskej moci. Prekrásny kraj pod Ťan-Šanom sa mu navždy vryl do pamäti. Stal sa dušou celého projektu. S fotografiami a diapozitívmi cestoval po Slovensku a Morave, získaval ľudí pre myšlienku usídlieť sa v Kirgizsku. Za členov vedenie družstva prijímalo kvalifikovaných robotníkov a remeselníkov. Každý člen musel zložiť 3 000 korún na členský podiel a 2 000 korún na cestovné. Za nahromadené peniaze vedenie družstva nakupovalo stroje a veľa iných potrebných vecí, pretože chcelo v Kirgizsku postaviť textilnú továreň, garbiareň na spracovanie koží, stolársku dielňu... Komunisti z Interhelpa v ďalekej cudzine rozhodli sa totiž uskutočniť to, čo nespeli doma — zúčastniť sa na výstavbe nového, spravodlivého sveta.

V posledný marcový týždeň sa na žilinskú stanicu schádzali osobné a nákladné vagóny s interhelpovcami a strojovým zariadením z celej republiky — z Bratislavy, Handlovej, Nových Zámkov, z Uherského Hradišťa, Zlína (dnešného Gottwaldova) i zo Znojma. S odchádzajúcimi sa prišli rozlúčiť nielen súdruhovia a známi z okolia. Slávnostný príhovor mal sovietsky zástupca v Prahe Antonov-Ovsejenko. Za zvukov internacionály sa vlak pohol. Smer: sovietska Stredná Ázia, Karakirgizská autonómna oblasť, mestčko Pišpek.

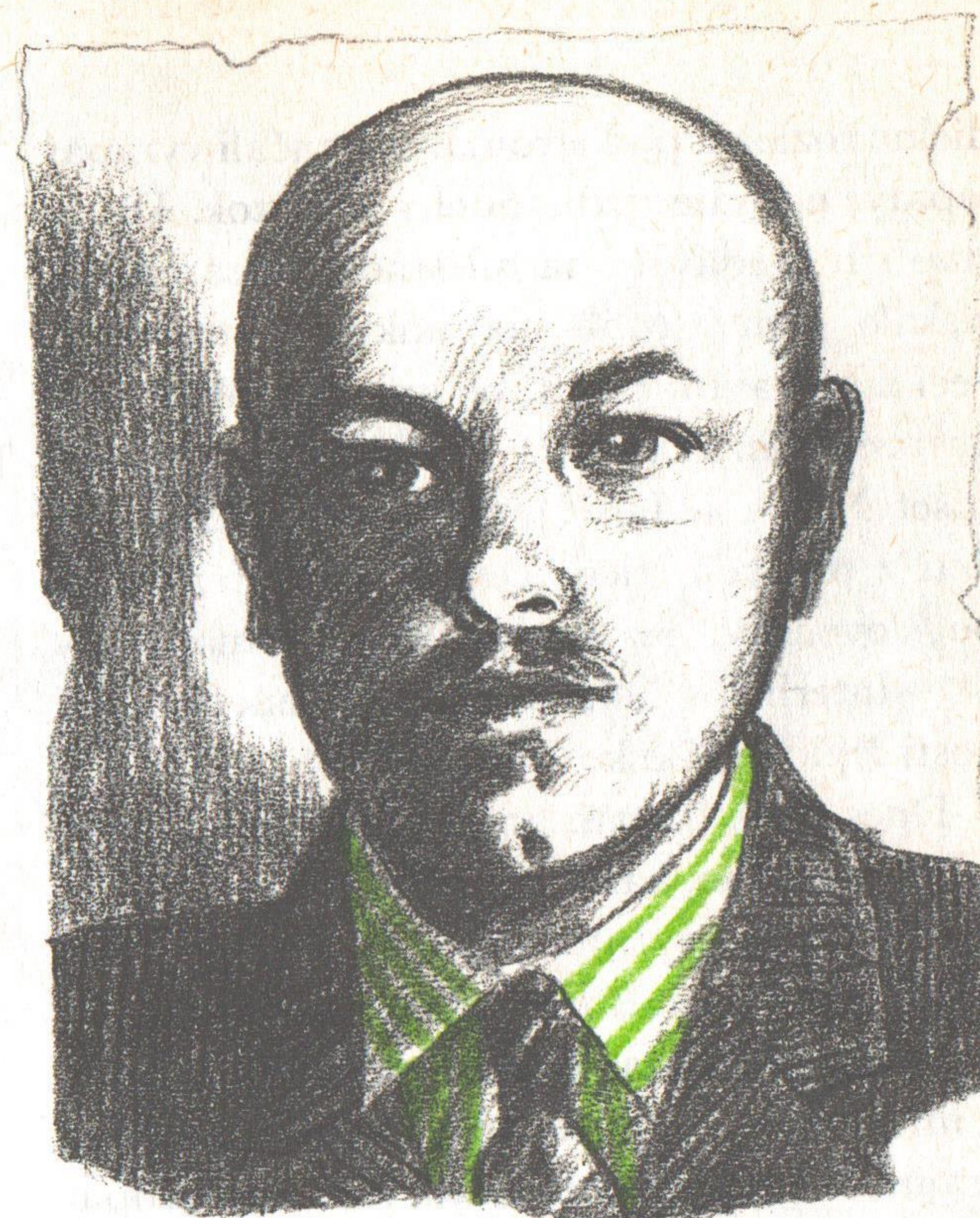
Ďaleká cesta

Československo nemalo vtedy spoločnú hranicu so sovietskym štátom. Transport musel prejsť cez Poľsko. Hneď na hraniciach prikázali poľské úrady strhnúť z vlaku červené zástavy a transparenty a do vozňov nastúpili žandári. Prvého apríla sa vlak dostal na sovietsku pôdu. Náklad i ľudí bolo treba preložiť do širokorozchodných vagónov. Po niekoľkých dňoch pokračovali interhelpovci v ceste na Kyjev, Kursk, Tambov. Keď pri Samare prešli Volgu, vystriedala zimu jar. Za Orenburgom sa končili lesy. Za oknami vlaku sa zjavila step, potom púšť s ťavami a jurtami kočovníkov. Zostávalo im ešte prejsť cez Hladovú púšť a potom prídu do Pišpeku — mesta, kde sa končí práve dostavaná železničná trať. Sovietska vláda mu určila byť novým centrom oblasti.

Na svitaní 24. apríla 1925, po 27 dňovom putovaní vlakom, dorazil transport do Pišpeku. Padal sneh s dažďom. Vôkol malej železničnej stanice bola pustá step.

„Na konci sveta“

Prvá prehliadka Pišpeku, vzdialenom od stanice štyri kilometre, nadchla romantickú, po exotike túžiacu mládež. Na čelách rodičov však vyvolala vrásky. Pišpek — 15-tisícové mesto — bolo v očiach Európana zaprášenou dedinou. Zo 750 domov bolo 728 z hlíny. Vodovod, kanalizácia, elektrina boli neznáme. „Sme na konci sveta,“ znel komentár mnohých. Sovietska Stredná Ázia skutočne patrila k najzaostalejším častiam stredného cárskeho impéria. Ak mala revolúcia naplniť svoj zmysel, bolo treba krajinu vytrhnúť z jej zaostalosti, využiť prírodné bohatstvá, vybudovať moderný priemysel. To pochopili inter-

Ján Osoha.

helpovci v nasledujúcich dňoch, keď ich prijali stranícki a vládni činitelia a oboznámili s veľkými plánmi premeny krajiny. Vyložili veci z vagónov — každý stroj i nástroj, čo priviezli, mal v tejto krajine obrovskú cenu. Ešte väčšiu hodnotu mali ich pracovité ruky a šikovnosť, vynachádzavosť či fortieľ. Nasledujúce mesiace plne preverili ich schopnosť prispôbiť sa novým podmienkam, vynájsť sa v nečakaných situáciách i vydržať.

V Pišpeku bola núdza o byty. Interhelpu prideliť bývalé vojenské baraky v lesíku neďaleko stanice. Prvé zariadenie tvorili prične a kufre z domu. Času skrášľovať bývanie však nebolo. Pred Interhelpom stáli vážne úlohy. Nielen tehliari, ale väčšina družstevníkov sa pustila do výroby nepálených tehál. Bolo ich treba neúrekom — na domy, dielne, fabričné haly. Stolári a zámočníci si svoje

dielne rozložili pod stromami a začali vyrábať lopaty, náradie, jednoduchý nábytok. Družstvo ich predávalo na miestnom bazári a tak získalo cenné ruble na nákup potrebných vecí a potravín. Pod širokou korunou stromu na brehu jazierka bola i prvá škola. Učítelia Josef Novák a Ján Osoha museli naraz učiť deti z rôznych tried. Deti hovorili po česky, po slovensky, po nemecky a po maďarsky — v Interhelpe boli zastúpené všetky národnosti žijúce v Československu.

Dnes si už hádam ani nevieme predstaviť, koľko prostého, každodenného hrdinstva preukázali ľudia z Interhelpa. Sovietska vláda i pišpeckí komunisti im všemožne pomáhali, no nemohli im dať oveľa viac ako ostatným v intervenciu a občianskou vojnou zničenej krajine. I príroda bola krutá k stredoeurópanom, čo sa rozhodli budovať nový život. Prietrž mračen a prival vôd zničil tisíce už vyrobených tehál. Komáre z neďalekých močiarov šírili maláriu. Ťažké klimatické podmienky znášali zle najmä malé deti — mnohé zomreli. No ľudia sa nevzdávali. Keď v máji roku 1926 boli z najhoršieho vonku — bývali v domčekoch, postihol ich ďalší úder. Pre skrat elektrického prúdu vyhoreli dielne. Oheň zničil stroje dovezené tisíce kilometrov z Československa. Bolo treba začínať takmer odznovu. Keď v auguste prišlo 600 ľudí druhého transportu, bývali v zemľankách, lebo stavba dielni a fabriky mala prednosť pred bytmi. Mnohí nevydržali tvrdé podmienky a odchádzali. Odborníkov v Sovietskom zväze všade radi privítali a dobre platili. Mnohí odišli na príkaz lekárov, keď prekonali maláriu. Tí, čo zostali, pracovali nie osem hodín, ako predpisoval zákon, ale do úmoru. A bezplatne, lebo až po roku malo družstvo dosť peňazí na vypláca-

Príchod do Strednej Ázie.

nie platov. A výsledky ich práce pomaly prichádzali. Roku 1927 začala pracovať textilná fabrika. Ešte predtým, na konci roku 1926, sa konala iná slávnosť. Za prítomnosti predstaviteľov kirgizskej vlády sa rozbehla turbína elektrárne — rozkrútili sa kolesá strojov, rozsvietili žiarovky v domoch i na uliciach. Bolo to prvé elektrické svetlo v Kirgizsku. Garbiareň vyrábala kožu pre obuvnícke fabriky, stolárske dielne sa rozrástli na fabriku. Keď roľníci z Interhelpa zasiali do stepi náročnú cukrovú repu, mnohí krútili hlavami. Dnes stojí v údolí rieky Ču šesť veľkých cukrovarov!

Kompas v nás

Takto nazval Peter Jilemnický svoj román o osudoch ľudí z Interhelpa. Poznal ich

dôverne — učiteľa z Kysúc poslala strana s druhým transportom, aby pomohol vychovávať slovenské deti. Svoje zážitky vložil do mnohých článkov v *Dave*, *Pravde*, do poviedok a napokon i do románu. Keď budete väčší — prečítajte si ho! Román o Interhelpe sa zberal napísať aj Július Fučík, smrť z rúk fašistických katov mu ho však znemožnila vytvoriť.

Kompas pokroku v sebe však nosil každý, kto prešiel školou života v Interhelpe. Spomeňme hoci len mlynárskeho pomocníka Jána Osohu, ktorý v družstve vyučoval deti. Po ďalších štúdiách sa vrátil na Slovensko. S jeho menom sa ešte stretne pri rozprávaní o protifašistickom zápase slovenského ľudu. Ale treba spomenúť i tých 60 mužov z Interhelpa, čo prišlo do Buzuluky k plukovníkovi Svobodovi. Mnohí padli na Dukle, pri

Mikuláši, Ostrave či Sokolove. Prinášali starej vlasti to najcennejšie — slobodu.

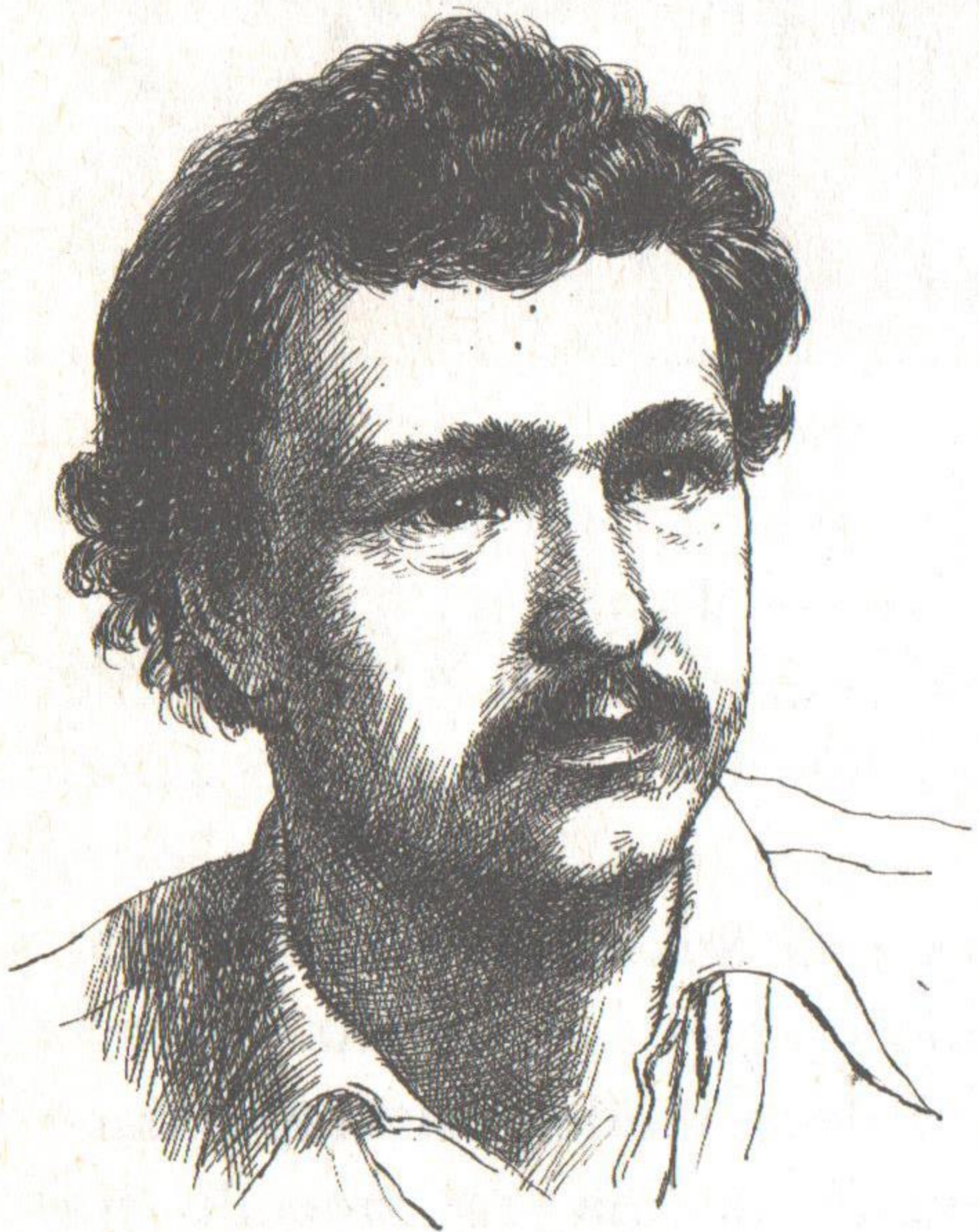
Dnes by ste Pišpek hľadali na mape márne. Stará hlinená dedina sa zmenila na výstavné, v zeleni sa topiace Frunze. Zaostalé Karakirgizsko na Kirgizskú sovietskú socialistickú republiku. Interhelpo — jeho ľudia i fabriky — sa vlialo do moderného pulzujúceho života vo Frunze. Ale pamiatka na odvážnych osadlíkov z Československa, majstrov mnohých remesiel, stále žije. Žije v názvoch ulíc a parkov, v pamätných tabuliach. Predovšetkým však žije vo výrobkoch moderných fabriek, na ktoré sa staré dielne Interhelpa zmenili. Žije v novom, modernom svete pod zasneženými štítmi Ťan-Šanu.

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ,
Katedra čs. dejín a archívniectva FFUK
ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Čas na deti

Rozhovor so spisovateľom Danielom Hevierom

Máš tesne po tridsiatke, a kníh, akoby si ich bol sial. Nezačal si písať už v kolíske?

Písať je ľahko: ťažšie je vymýšľať, hoci deti to nemusí nikto učiť. Keď som bol malý, tiež som si vymýšľal. Boli to divadelné hry pre naše domáce bábkové divadlo. Z tejto mojej tvorby sa dodnes zachovala prvá veta jednej hry, ktorú povedal kráľ, keď sa ráno zobudil: „Ej, ale som sa vyspal, dobre som sa vyspal!“ Uznáš, že keď som dokázal vymyslieť takúto výbornú vetu, potom už bolo pre mňa hračkou vymýšľať ďalšie a ďalšie, a to mi zostalo dodnes.

V kolíske to teda nebolo, zato však teraz pri nej asi píšeš...

Omyl! Kolísku doma nemáme, iba detské postieľky a veľký prútený kôš, v ktorom som ako bábätko spával ešte aj ja a donedávna v ňom spával náš najnovší syn. Ani pri kolíske, koši či postieľke sa však nedá písať. Práve naopak: odkedy mám vlastné deti, rozprávok a básničiek pre deti píšem čoraz menej. Taká detská postieľka je ako magnet: priblížim sa k nej a už sa mi zatvárajú oči. Moje deti v nej veselo vystrájajú a ja pri nich veselo spím.

Čítavaš svojim deťom vlastné rozprávky?

Nie, nečítavam. Niekedy si prezerajú obrázky v mojich knižkách a ja im na tie obrázky rozprávam rozprávky — zakaždým iné ako tie, čo sú v knihe. Ale častejšie, každý večer pri zaspávaní, ale niekedy aj viackrát za deň, im musím vymýšľať rozprávky a básničky na počkanie, podľa ich želania. Môj najstarší syn Tomáš má teraz lietacie obdobie — každý večer chce inú lietajúcu rozprávku. Už som mu vymyslel (a zväčša hneď aj zabudol) rozprávku o lietajúcom okne, rozprávku o lietajúcom kvete, lietajúcom aute, lietajúcej postieľke... Niekedy však to, čo vymýšľam, nezabudnem, a potom vznikne z toho napríklad knižka. Tak som napísal knižtičku Básnička ti pomôže, kde sú básničky na umývanie zubov, na zapínanie gombíkov, na šnurovanie topánok — teda všetko to, čo sa malé deti musia naučiť, a ja som im pritom chcel pomôcť veselou básničkou.

Myslíš, že sa ti niekedy zunuje písanie? Ak áno, čo budeš s toľkým časom robiť?

Nevyplazuj jazyk na leva
Mladé leta Daniel Hevier

Písanie sa mi zunúnúnúnúnúnúnúnúva každú chvíľu, najmä ak mám čosi odovzdať na určitý termín. Ale hneď sa zľaknem, že by mi to zuno-vanie mohlo zostať navždy, a rýchlo sa pustím do písania. Ale keby sa mi podarilo mať zrazu nejaký voľný čas, tak by som robil toto: čítalchodildokinahralfutbalbehalchodilnavýletykoncertynaučilsasedemnástcudzích rečiapatrovalbysomrybičkyhralbysom znovuvnejakejkapelevyrábalbysomdetomhračkykreslilbysom...

Keby si mohol, ktorú knihu by si podaroval všetkým deťom na svete?

Deťom by som podaroval knihu J. R. Tolkiena Hobit, pretože je a) dobrodružná, b) dlhá, c) napínavá, d) fantastická, e) čarovná, f) krásna. A mohol by som niečo darovať aj dospelým? Pre dospelých by som mal knihu Michaela Endeho Hodi-nový kvet, aby sa z nej naučili, aké je dôležité mať čas na deti.

Rozhovor pripravila
NATAŠA PAVULAKOVÁ

Zápisník Slniečka

V Slovenskom národnom múzeu na Vajanského nábřeží v Bratislave otvorili 7. augusta zaujímavú výstavu „Čínska ilustrácia a kniha“. Vyše 500 kníh a 140 originálov obrázkov ukázalo, že čínske deti majú krásne ilustrované rozprávky, povesti, príbehy zo súčasnosti aj knižky o zvieratkách.

Dňa 1. septembra zasadol za redaktorský stôl v Mladých letách spisovateľ Daniel Hevier. Bude mať na starosti najmä prípravu podobných kníh, aké píše sám — odborné sa im hovorí autorské rozprávky.

Československí aj zahraniční literárni teoretici a historici sa 30. 9.—1. 10. stretli v Brne na konferencii „Literárne dedičstvo a mládež“. Konferenciu pripravila Katedra literatúry pre mládež a literárnej výchovy na Pedagogickej fakulte Univerzity Jana Evangelistu Purkyňa.

Prostredníctvom Kruhu priateľov detskej knihy na Slovensku posielajú Mladé letá každý rok výberovú zásielku najnovších kníh na svetovú prehliadku kníh pre deti a mládež, ktorá má svoje miesto v Medzinárodnej knižnici pre mládež v Mníchove. Knihy sa už do vydavateľstva nevrátia, ale obohatia fondy tejto knižnice. Tohtoročná (v poradí 37.) výstava sa začne 20. novembra a na jej otvorení sa zúčastní i zástupca Mladých liet.

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, Slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

Dňa 19. októbra zablahoželáme k sedemdesiatinám Jozefovi Fraňovi, autorovi viacerých umelecko-náučných kníh. Napísal ich vo svojom voľnom čase (povolaním bol vysokoškolský učiteľ geografie), a to vďaka svojim vedomostiam i vytrvalému presvedčeniu redaktorky Kvety Daškovej, ktorá vedela o jeho mnohostranných znalostiach aj o schopnosti zaujímavovo písať. Tak vznikla napríklad kniha Zem zostúpila z trónu — o poľskom astronómovi Mikulášovi Kopernikovi — alebo Múdry Matej, ktorá ti priblíži život a vedeckú prácu nášho polyhistora Mateja Bela.

Desaťročnému Bobovi spočiatku niet čo závidieť: presťahovali sa do nového bytu na sídlisku, nikoho tu ešte nepozná, a tak ho ani prázdniny nebavia. Zoznami sa však s Dodom a stanú sa z nich kamaráti, čo by šli spolu na kraj sveta, alebo až na Galapágy. Zatiaľ však nejdú nikam, lebo aj na sídlisku a v blízkom lese si vedia navymýšľať dosť dobrodružstiev. Akých, to si už prečítaš v knihe Ireny Gálovej Kým poplavame na Galapágy. Je to autorkina prvotina, a ak sa ti bude pozdávať, napíš jej o tom (alebo aj o svojom priama kamarátstve) do časopisu Kamarát, kde pracuje.

K 60. výročiu založenia Komunistickej strany Československa vydali Mladé letá Výber z Detského kútika Proletárky. Proletárka bol názov časopisu slovenských komunistiek, ktorý vychádzal v rokoch 1922—27. Dvakrát mesačne uverejňovala Proletárka v Detskom kútiku krátke poviedky, verší-

ky, rozprávky a reportáže s cieľom prispievať k triednej výchove proletárskych detí. Jedným z tvorcov tejto rubriky (ako autor i redaktor) bol spisovateľ Peter Jilemnický.

Od prvého septembra tohto roku majú Mladé letá nové obsadenie vedúcich funkcií: riaditeľom sa stal doterajší šéfredaktor vydavateľstva dr. Juraj Klaučo, šéfredaktorského miesta sa ujal básnik Vojtech Kondrot.

Novým prezidentom Medzinárodného združenia pre detskú knihu, ktoré je známe pod anglickou skratkou IBBY, sa stal dr. Dušan Roll. Zvolili ho na 20. kongrese IBBY v auguste v japonskom hlavnom meste Tokiu. Dušan Roll sa už roky podieľa na príprave veľkej medzinárodnej prehliadky ilustrácií detských kníh — Bienále ilustrácií Bratislava. Okrem toho je v súčasnosti podpredsedom Kruhu priateľov detskej knihy na Slovensku, ktorý spolu s podobnou českou inštitúciou zastupuje Československo v IBBY.

Do polovice novembra potrvá vo výstavných priestoroch predajne Detskej knihy na Hurbanovom námestí v Bratislave výstava skladačiek a vystrihovačiek (hovori sa im aj knižné hračky) z pražského vydavateľstva Albatros.

18. novembra oslávi 65. narodeniny zaslúžilý umelec Ferdinand Hložník. Vytvoril ilustrácie do vyše tridsiatich kníh pre deti a za túto tvorbu získal roku 1976 Cenu Fraňa Kráľa. Jeho obrázky nájdeš napríklad v rozprávkových knihách Kráša nevídaná a Múdra Katarína.

zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

SERIAL 3 KINNED JEZATÝ BIZON

1. ZAŽIADALO SA NÁM NAVŠTÍVIŤ TELEVÍZNEHO PRIATEĽA TAŠUNKA V JEHO RODNEJ ZEMI.

3. PO PRISTÁTÍ SA BATERAKETA PREMENILA NA PORIADNU STĚPOVÚ HORU.

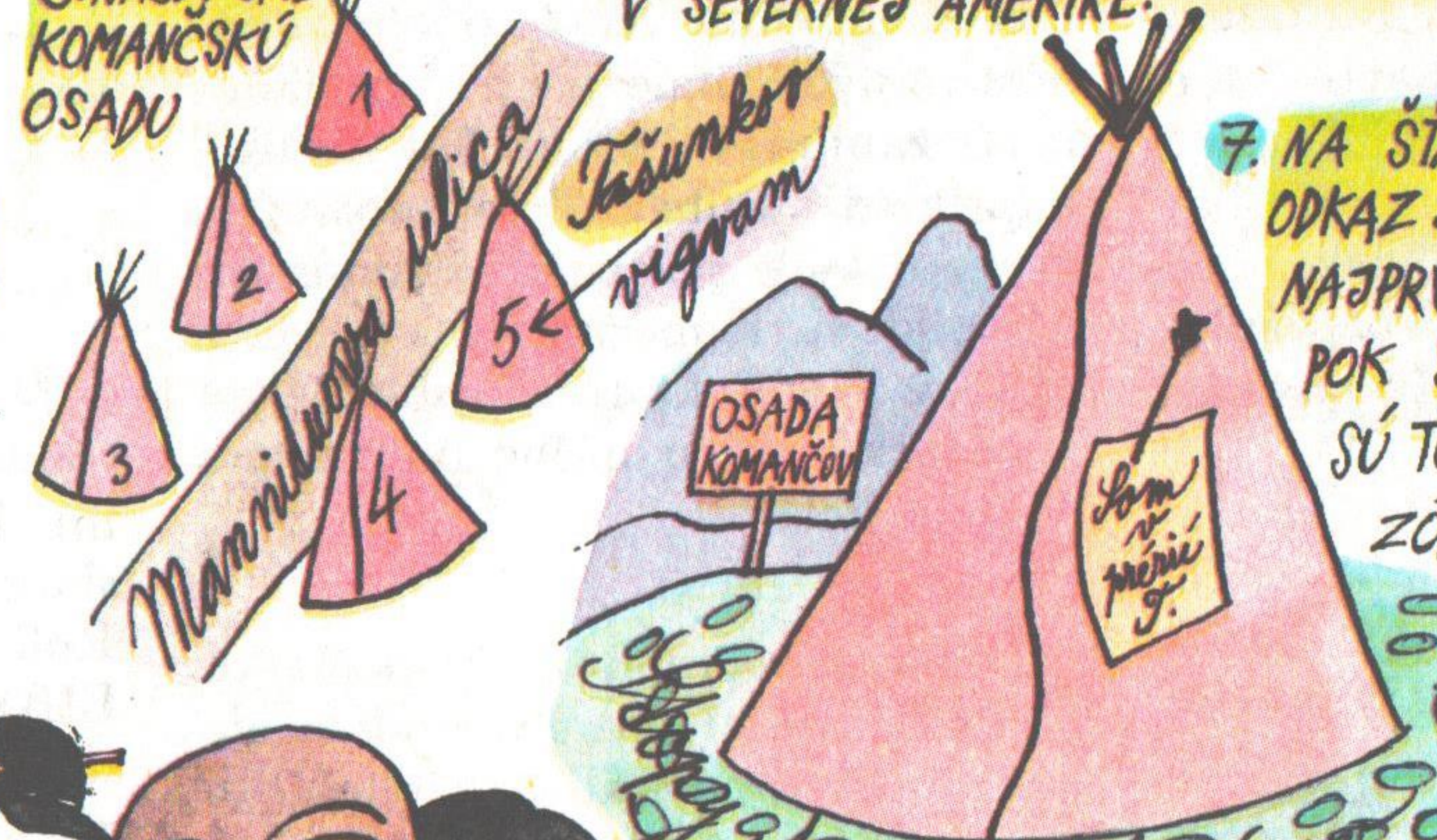

4. PRIATEĽ ITY VYČAROVAL TRI KRÁŠNE KONE, NA KTORÝCH SME SA VYBRALI K TAŠUNKOVI.

6. NAŠLI SME KOMANCKÚ OSADU

2. LETELI SME PONAD STĚPOVÉ HORY V SEVERNEJ AMERIKE.

5. PRIŠLI SME DO HOLLYWOODU, KDE NAKRÚČAJÚ INDIÁNKY. Z KAŽDEHO KOMANČA SA NAKONIEC VYKĽÚLA ZAMASKOVANÁ BLEDÁ TVÁR.

7. NA ŠTÁSTIE NECHAL NA DVERÁCH ODKAZ. ALE PRÉRIA JE VEĽKÁ. NAJPRV SME UVIDELI OSEM KŮPOK SENA. NESKŮR VYSVITLO, ŽE SÚ TO BIZŮNY. A KDE SÚ BIZŮNY, TAM JE TAŠUNKO.

8. TÍŠKO SME POZOROVALI, AKO TAŠUNKO MIERI ŠÍPOM NA JEZATEHO BIZŮNA.

Bizon, ktorý mierí niečo veľké

9. DOKOJOTA! ZAHREŠIL TAŠUNKO, KEĎ NETRAFIL. POHYBLIVÉ HORY SA ROZUTEKALI A MY SME SA DOZVEDELI, ŽE TO JEZATÉ NIE JE JEZOBIZŮN, AKO TVRDILA MILINA, ALE TAŠUNKOV POHYBLIVÝ TERČ.

Pach Tašunko
Pach bizon
Pach Ondreja a Miliny

10. NIE, OŽ NEFILMUJEM, Povedal TAŠUNKO. UČÍM SA ZA AUTOMECHANIKA A CEZ PRÁZDNINY SA UČÍM STRIEĽAŤ Z LUKU.

Vidaj, kolega herec!
POZDRAVIL TAŠUNKO ITYHO

11. ... A POZVAL NÁS DO SVOJHO VIGVAMU. POTOM NÁS POPROSI, ABY SME SA MU PODPÍSALI MEDZI SLÁVNE OSOBNOSTI.

Prázdiny (HURÁ!)

Vystrelil som už 328 striel. Len 84 do priestoru bizona. Je to málo percento úspešnosti. Dokojo sa!

